

VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

POMEMBNA OBLETNICA

DESET LET DELA VSKIH SVETOV

Pred desetimi leti — 27. junija 1950 — je Zvezna ljudska skupščina sprejela enega svojih najpomembnejših dokumentov — Temeljni zakon o upravljanju podjetij po delovnih kolektivih. Kaj je pomenil ta akt za nadaljnji gospodarski, družbeni, politični in kulturni razvoj, si je bilo takrat težko predstavljati. Zato tudi ni bilo nič čudnega, da so ga mnogi tako pri nas kakor v svetu sprejeli z negotovostjo, nekateri so se mu pa tudi očitno upirali in skušali zmanjšati njegovo izvajanje. Za svet je pomenil zakon enega izmed jugoslovanskih eksperimentov, za mnoge med nami pa preuranjenost, ki bo uničila naše gospodarstvo in prinesla anarhijo v sistem, ki se je v birokratskih glavah tako lepo izoblikoval.

Ta nerazumevanja ali celo nasprotovanja niso bila nič čudnega. Ne smemo pozabiti, da je takrat minilo šele pet let od zmage socialistične revolucije in da je bilo v teh letih potrebno dokončno zlomiti trdoživost ostanke kapitalizma ter ustvariti trdne ekonomske temelje, brez katerih si ne moremo zamišljati nadaljnjo socialistično graditev. Zato je morala biti vsa oblast osredotočena v upravnem aparatu. In zato je bilo popolnoma naravno, da so se delavski sveti na svoji poti srečali predvsem s tistimi, ki se niso mogli otresti prejšnjih navad, in da so se vseh preteklih deset let srečevali z istim soraznikom — birokratizmom, ki je pod najrazličnejšimi plašči oviral ta razvoj. Ta boj še ni končan, kajti v marsikaterem podjetju še organi samoupravljanja ob upravnih vodstvih nimajo tiste odločilne besede in moči, kot bi jo morali imeti.

Nekatere dobronamerne ljudi pa je navdajal strah, ker so doomili v zrelost delavskega razreda, da bi bil sposoben prevzeti tako odgovorne funkcije. Res, kasnejša leta so pokazala, zlasti pa še pri nas, da so se zaradi nizke ravni izobrazbe, tako strokovne kakor družbene in kulturne, dogajale razne nepravilnosti, da so delavski sveti sprejemali tudi protizakonite sklepe, da so radi podlegli tudi težnjam upravnih organov in da se tem težnjam niso znali ali upreti ali jih pa pravilno oceniti.

Zato so takrat tudi mnogi menili, da je zakon preuranjen in da bi bilo potrebno še počakati. Toda danes, ko pregledujemo prehojeno pot, nam je jasno, da si doseženih gospodarskih in družbenih uspehov ni mogoče zamišljati brez široko razvitega družbenega samoupravljanja, še posebej pa ne brez delavskih svetov. Navdaja nas lahko le ponos nad poletom, s katerim so jugoslovanski delovni ljudje razvijali proizvodne sile in premagovali eno izmed najbolj zapletenih nalog, upravljanje s proizvodno in delitveno dohodka. Ta polet, ta verna pa je toliko večji, kolikor manj je bilo potrebno premagovati in se spoprijemati s podedovanimi navadami in pogledi in koliko bolj je bilo v posameznih podjetjih sproščeno sodelovanje celotnega kolektiva in njegovih organov pri odločanju o vseh najpomembnejših gospodarskih problemih in reševanju praprašaj življenjskega standarda.

Težave in problemi, s katerimi so se srečevali delavski sveti v preteklih desetih letih in se bodo tudi v bodoče, pa niso bili samo in niti ne predvsem subjektivnega značaja. Analiza nam namreč kaže, da so te težave v veliki meri izvirale iz materialne osnove in razvitosti proizvodnih sredstev.

To moramo zlasti upoštevati, ko analiziramo razvoj delavskega upravljanja pri nas v Pomurju, ker smo prej imeli le nekaj industrijskih podjetij, nova podjetja, ki so bila ustanovljena, pa so se morala spoprijeti z velikimi težavami. Zastarela proizvodna sredstva, neprimerni prostori, pomanjkanje strokovnega kadra in osvajanje tehnoloških postopkov. Zato ni nič čudnega, če je večina naše industrije v rekonstrukciji. Zato so delovni kolektivi še razmeroma mladi in brez večjih izkušenj. Ni brez pomena za način njihovega delovanja tudi dejstvo, da se formirajo iz kmečkih vrst in s tem prinašajo v podjetja čisto pogled, ki so se oblikovali v kmečki drobnolastniški sredi. Ena izmed velikih ovir za razvoj delavskih svetov je tudi veliko pomanjkanje strokovnega kadra, ki bi bil sposoben dobro organizirati in usmerjati proizvodnjo.

Pred delavskimi sveti v nočem desetletju je pa tudi mnogo zapletenih in težavnih problemov, morda bolj zapletenih pri nas kot drugod in to predvsem zaradi zastarelih proizvodnih sredstev, ki pa še marsikje tudi niso dovolj izkoriščena. Ta problem je namreč toliko bolj pereč, ker prihajamo v obdobje, ko bomo dosledno uresničevali eno izmed temeljnih načel socializma: nagrajevanje po učinku. V takem sistemu pa mora biti ena izmed osnovnih težav delovnih kolektivov, da čim hitreje razvijajo proizvodna sredstva, čim bolj izkoristijo ose proizvodne zmogljivosti in to z boljšo organizacijo dela in izpopolnjenimi tehnološkimi postopki. Samo tako bo rasel osebni dohodek, kajti teh problemov ne bo mogoče v celoti rešiti z večjo osebno prizadevnostjo na delovnem mestu.

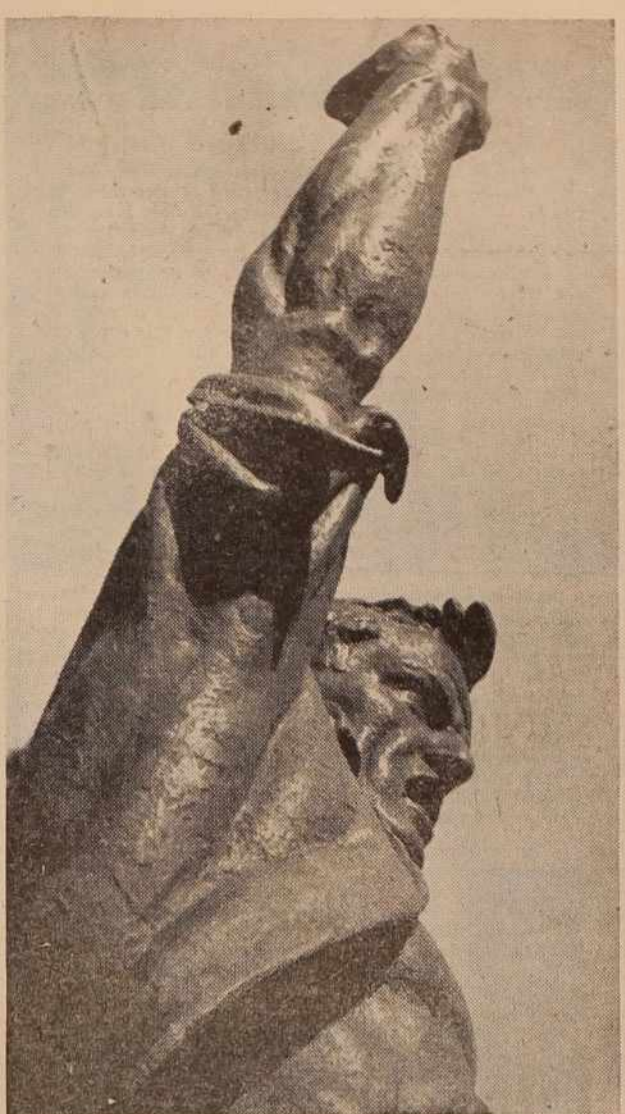
Ta sistem določanja dohodkov predstavlja enega izmed izredno pomembnih in globokih revolucionarnih posegov in nadaljnje uveljavljanje osnovnega načela »tovarne delavcem« — torej krepitve upravljanja podjetij po delovnih kolektivih. Zato ni nič čudnega, če se danes zopet srečujemo z okorelimi in v nekem pogledu tipično birokratskimi pogledi in stališči v upravnih vodstvih podjetij, ki se bolj ali manj prikrito upirajo uvajanju nagrajevanja po učinku dela, ker jih ta način nagrajevanja postavlja v večjo in bolj neposredno odgovornost do delavskega kolektiva, večji posluš za pobude in kritične pripombe delavcev, ki so v takem sistemu življenjsko prizadevi na odpravljanju vseh pomanjklivosti, ki ovirajo njihovo storilnost, od katere je odvisen tudi njihov dohodek.

Zato je osnovna naloga delavskih svetov v sedanjem obdobju našega razvoja in tudi v prihodnjih letih, da skrbijo za uvajanje nagrajevanja po učinku dela, da ta sistem v svojem podjetju nenehno izpopolnjujejo in to vzporedno z urejevanjem organizacije dela ter z razvijanjem proizvodnih sil. Ob tem se bo hkrati tudi nujno poglobila vsebina in izpopolnil sistem dela delavskih svetov, predvsem pa sistematično obravnavanje vseh problemov podjetja, delovanja proizvodnih enot in skrbno zasledovanje razvoja podjetja. Delavski sveti pa bodo morali v bodoče več kot doslej

napraviti tudi za izobraževanje delavcev, ki lahko le samo koristi njihovem nadaljnjemu razvoju in delu. Enako tudi za uvajanje kadrovske-socialnih služb. Ena izmed sedanjih značilnosti dela delavskih svetov je bila tudi ta, da so bolj neradi »pogledali« čez tovarniški plot in se niso čutili prizadete pri urejevanju vrste problemov v komuni ali mestu, čeprav so ti neposredno oplivali na življenjski standard delavcev.

Vzporedno s tem bo pa potrebno tudi marsikaj spremeniti pri dosedanjih načinih delovanja raznih organov v komuni, predvsem pa tudi dela zborov proizvajalcev, ki v preteklih letih skoraj niso razpravljali o delu delavskih svetov, prav tako pa tudi ni bilo prave in tesne povezave med zbori proizvajalcev in delavskimi sveti.

Stefan Balazic

Letos poteka že 19 let, odkar so dne 4. julija 1941 na seji Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije pripravili načrt oborožene vstaje jugoslovanskih narodov. Dve dekadi nas ločita od tega zgodovinskega dogodka in od tega poldrugo desetletje, odkar so delovni ljudje Jugoslavije po končani revoluciji pričeli graditi socialistično domovino. Danes praznujemo Dan borca obogateni z mnogimi delovnimi zmagami. Nove tovarne, stanovanja, ceste, stroji na poljih, vse to so pridobitve v prid našemu delovnemu človeku.

In ob tem je naš spomin na vse one, ki so se žrtvovali za pridobitve revolucije, toliko svetlejši.

Ob robu nedavnih posvetovanj o nagrajevanju po učinku

Več kritičnega proučevanja in nadaljnjega izpopolnjevanja obračunov in zaslužkov

Bežna ocena dela pri uvajanju določanja osebnega dohodka po učinku v gospodarskih organizacijah bi bila, da so zadovoljivo napredovali v opekarnah, kjer so povsod uvedli individualna merila za delo. Tudi na kmetijskih gospodarstvih je napredek zadovoljiv, med industrijskimi podjetji pa velja posebej omeniti le »Muro«, kjer je določanje osebnega dohodka po učinku skoraj že tradicija. Res je sicer, da je opaziti tudi v skoraj vseh ostalih gospodarskih organizacijah v zadnjem času čedalje več zanimanja, žal pa so pokazali doslej pri tem sindikati še pre malo pobude. O prvih začetkih lahko govorimo tudi pri polovici trgovskih podjetij našega okraja, kar se bo v letošnjem drugem polletju nedvomno še izboljšalo. Torej tudi v trgovini obeti, ki naznanjajo prelomnico glede na dosedanje prakso.

Pred nedavnim so bila v občinskih centrah Pomurja posvetovanja predsednikov sindikalnih podružnic gospodar-

skih organizacij, zastopnikov njihovih upravnih organov ter predsednikov delavskih svetov. Posvetovanja so na pobudo okrajnega sindikalnega sveta sklicali občinski sindikalni sveti. Na njih so pregledali, kako gospodarske organizacije izvajajo sklepe o nagrajevanju po učinku in kolikšen napredek so pri tem dosegle. V primerjavi s minulim letom so gospodarske organizacije v nagrajevanju po učinku napredovale, vendar o kakem posebnem uspehu na tem področju ni moč govoriti. Kot je bilo moč razbrati na teh posvetovanjih, gospodarske organizacije razmišljajo o uvajanju nagrajevanja po učinku in ponekod imajo na tem področju že tudi uspehe, vendar si pa marsikje tega še prav ne upajo izvajati, čeprav imajo že izdelana merila. Ponekod pa še tudi oklevajo, češ da pri njih marsikaterih delni mogoče normirati. Ko so se na omenjenih posvetovanjih vpraševali, zakaj v nagrajevanju po učinku še niso doseže-

ni taki uspehi, kot bi bilo želeli, so zlasti navajali te vzroke, ki da zavirajo uspešno uvajanje bolj spodbudnega nagrajevanja: premalo ljudi, ki bi znali izračunavati norme, premalo reprodukcijskega materiala in to, da so kupci njihovih izdelkov slabi plačniki. Sklep teh posvetovanj je pa povsod bil, čimprej, od 1. julija, najkasneje pa od 1. avgusta nagrajevati kar največ delovnih mest po učinku. Menijo pa, da se bo odstotek delovnih mest, plačanih po učinku, gibal le med 65 do 70 odstotki vseh delovnih mest, ker v okraju prevladujejo manjša podjetja in je tako v celoti odstotek delovnih mest, ki jih ni možno normirati, precej visok.

Na konferenci v Lendavi je prevladoval vtis, da se organi samoupravljanja in sindikalne podružnice prav nič preveč ne zavzemajo za nagrajevanje po učinku in da prihaja pobuda bolj s strani tehničnega kadra. Očitno pa je, da bi morali organi samo-

upravljanja in politične organizacije ustvariti med delavci vzdušje, da bi nagrajevanje po učinku navzlic vsem tehničnim težavam steklo. Dalje so v Lendavi v razpravi o proizvodnosti gradbenih delavcev omenili primer iz Turnišča, kjer so prostovoljni graditelji šole pokazali veliko vnemo, tako da jim delavci gradbenega podjetja iz Lendave niso bili kos. Na pripombo, zakaj več ne delajo, so zidarji odgovorili, da od tega nič nimajo. Dalje je razprava v Lendavi pokazala, da je v upravah podjetij mnogo preveč strahu pred raznimi tehničnimi problemi, a pre malo zavzetosti za praktične izkušnje. V poštev pa ne pride tudi posnemanje že izdelanega sistema, kar lahko brž povzroči nasprotje s tehničnimi možnostmi in z dohodkom.

V Ljutomeru so na posvetovanju ugotovili, da so gospodarske organizacije glede obračunavanja ur po učinku bore malo storile, saj je povprečje ur po učinku v občini le

38 odst. Vrh vsega nekatere gospodarske organizacije ne upoštevajo tarifnih postavk, niti nimajo dela normiranega, ampak so delila večje plače kar na oceno večjega ustvarjenega čistega dohodka. Enake primere so ugotovili tudi v Lendavi in drugod. Vse te in prejšnje ugotovitve pa kažejo, da ne gre zgolj za formalno vprašanje računskega dela in zaporedja, temveč za vprašanje razumevanja celotnega sistema obračunavanja in zaslužkov. Nedvomno bo potrebno v prihodnje več kritičnega proučevanja in nadaljnje izpopolnjevanja obračunov in zaslužkov.

B. Sinko

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 30. junija do 10. julija

Prevladovalo bo lepo vreme. Pomembnejše, toda kratkotrajne nevihte padavine se pričakujejo okrog 30. junija in zlasti okrog 5. julija. Do 5. julija bo zelo vroče, po 5. juliju hladneje.

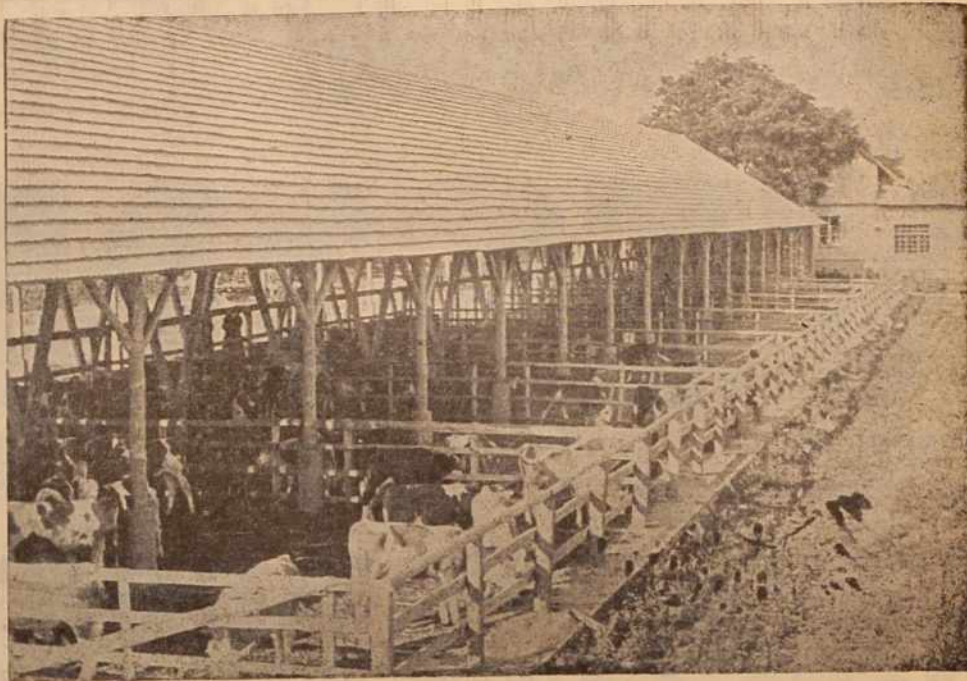
AKTUALNI PROBLEMI ZADRUŽNIŠTVA V RAZPRAVI OBČNEGA ZBORA OKRAJNE ZADRUŽNE ZVEZE

OBCNI ZBOR OZZ V MURSKI SOBOTI
Včeraj je bil v Murški Soboti letni občni zbor okrajne zadrzne zveze, ki sta se ga poleg 67 delegatov in ostalih gostov udeležila tudi sekretar OK ZKS Ivan Ros in predsednik okrajnega ljudskega odbora Rudi Čačino- vič.

OBCINSKA KONFERENCA SZDL V PETROVCIH
V nedeljo je bila v Petrovcih občinska konferenca Socialistične zveze, ki so se je med drugimi gosti udele- ležili tudi sekretar Okrajnega odbora SZDL Sida Podle- sek, ljudski poslanec Janez Hribar in član predsedstva Okrajnega odbora SZDL Joško Slavič.

Leto »kooperacije« bi lahko označili lanski letnik našega zadržništva. Vsekakor je moč trditi, da postaja živinoreja iz leta v leto odločilnejša panoga našega kmetijstva, kar postavlja bitko za krmila in krmne rastline v prvo vrsto.

Na sliki: Ni hlev v Veržeju (Foto: J. Stolnik)

Formalnost ali ekonomski odnos

Podatki kažejo, da se število članov kmetijskih zadrug v Pomurju v zadnjih letih ni bistveno spremenilo. Nekaj čez polovico vseh kmetijskih go- spodarstev je volanjenih v kmetijske zadruge, sodeluje pa z zadrujo v tej ali oni obliki mnogo več kmetovalcev.

ZAKAJ JE V OSPREDJU ŽIVINOREJA?
Najbolj zgovorno odgovori na to naslednja primerjava: zadruge so lani odkupile pše- nice v vrednosti 42 milijonov, izkupiček zadržnikov za go- vejo živino, ki je šla za zakol, pa je znašal 1 milijardo 774 milijonov dinarjev.

TRAKTOR S PRIKOLICO NAMESTO S PRIKLJUČKOM
Značilen podatek: kmetijske zadruge imajo skoraj toliko prikolic kolikor traktorjev, do- čim je ostalih priključkov mnogo manj.

bilan, prav posebej še tam, kjer so opravali s traktorjem vse leto manj kot 1000 delov- nih ur. Zaradi tega so nastale pri nekaterih kmetijskih za- drugah zgube strojnih odse- kov.
Posledica slabega izkorišča- nja traktorjev pa ni samo v neprijetni organizaciji dela, temveč tudi v nagrajevanju traktoristov. Zadruge niso iz- vajale vseh določil tarifnih pravilnikov in ponekod so za- držni sveti sklenili, da se de- lavcem in uslužbencem razdeli še ona ali dve plači, kar do zaposlenih, ki so neposredno vplivali na povečanje dohodka zadrug — med temi so tudi traktoristi — ni bilo pravično.

Praznik v Lendavi

Lendavska občina je zadnje nedeljo proslavila svoj občinski praznik, 15-letnico osvoboditve in 10-letnico delavskega samoupravljanja. Prebivalci občine Lendava so bili že od 19. junija v prazničnem razpoloženju. V ponedeljek je bila pionirska akademija, v torek tekmova- nja mopedstov in kolesarjev, v sredo dopolne slavnost- na seja ObLO in Občinskega odbora SZDL Lendava, zvečer pa je DPD »Svoboda« priredilo akademijo, v četrtek je bil promenačni koncert godbe na pihala, v petek so bile taktične vaje ZROJ in predvojaške vzgoje, v soboto finalna športna tekmovanja, zvečer pa je slovenska dramska skupina DPD »Svoboda« uprizorila Miha Marina komedijo v treh dejanjih »Ad acta«.

V KOOPERACIJI PREMALO KRMNIH RASTLIN

»Glede na nadaljnji razvoj kmetijstva, ki daje poudarek živinoreji, je nujno, da ustva- rimo pogoje za napredek ži- vinoreje: brez krmne ne bo moč povečati števila živine. V po- »

V industriji kovinske galanterije Panonija, ki sodi med večja podjetja v soboški občini, so se letos odločili za nov na- čin organizacije dela, ki naj bi zagotovil prehod od obrtni- ske na industrijsko proizvodnjo, kar je tudi povsem v skladu s perspektivo podjetja.

Namesto prejšnjih skupin so uvedli štiri oddelke z osmimi brigadami; ob taki organiza- ciji dela bodo mnogo laže iz- peljali nagrajevanje po delov- nem učniku. Sedaj dela 96% zaposlenih po akordu, pri- pravljajo pa se za nagrajevan- je po enoti proizvoda, ki ga hočejo povsem uveljaviti ob novem letu. Počlej bo vsak od- delek, ki bo imel specifične proizvodne naloge, predstavl- jal samostojno stroškovno enoto. Nov sistem nagrajevan- ja bo temeljil na obračunu med posameznimi oddelki. Z novo organizacijo dela so v podjetju že dosegli enako- mernejše izpolnjevanje proiz- vodnih nalog. Temu tudi pri- pisujejo, da je za prvih pet mesecev izpolnjen plan pod- jetja v finančnem pogledu s

108, po tonazi pa s 105 odst. To pomeni, da so dosegli za 27 odst. večjo finančno reali- zacijo kot v istem obdobju lani, čeprav je letos samo za 7,5 odst. več zaposlenih. V podjetju izdelujejo kovin- sko galanterijo v zelo pestrem izboru — od gospodinjstkih potrebščin, vinograd, škropil- nic in manjših kmetijskih stro- jev do aluminijastega pohi- štva, ki je zastopano v proiz- vodnji že z 20 odst. Prizade- vajo pa si, da bi proizvodnjo še razširili in jo tudi ustalili pri izdelkih, kjer lahko raču- najo na dolgoročneje povpra- ševanje na tržišču. S 1. julijem bodo ustanovili tudi oddelke za prototipe, v katerem bodo pripravljali nove in izpopol- njevali dosedanje izdelke. Kot kaže, bodo v drugi polovici

Od obrti do industrije

Tudi o bodoče se na dvorišču
leta začeli svoje izdelke tudi izvažati. Poizvoznem podjetju »Mašinomex« iz Zagreba bo- do poslali v Vzh. Nemčijo za okrog 120 milijonov din raz- nih izdelkov za gospodinjstvo in široko potrošnjo.
V podjetju izboljšujejo stro- kovno-tehnično službo in skr- bijo za izobraževanje delav- cev. Tako so že imeli tečaj za pridobivanje kvalifikacije.
Že vrsto let pa imajo velike težave zaradi pomanjkanja prostorov, saj bodo morali le- tos izdelovati večje alfa-kotle kar na dvorišču, zato je re- konstrukcija upravičeno naj- pomembnejši smoter kolekti- va. Elaborat in potrebno do- kumentacijo že imajo potre- no in zdaj čakajo na dokonč- no odločitev banke. Zgradili bi večjo industrijsko halo z železno konstrukcijo. Objekt bo predvidoma veljal 19,5 mi- lijona dinarjev. Tako bodo po- »

večali površino proizvodnih prostorov od sedanjih 400 na 1200 kv. metrov.
Po izvedeni rekonstrukciji, ki bo glede na vložene inv- esticije — povrnila se bodo v petih letih — tudi rentabilna, bodo lahko povečali finančno realizacijo od letošnjih 223 mi- lijonov na 374 milijonov din, predelali 255 ton več surovin in povečali število zaposlenih za 17 odst. Najpomembnejše pa je prav gotovo to, da bodo potem mnogo laže izpeljali ustrezno organizacijo dela in druge ukrepe za povečanje delovne storilnosti, kar je ob sedanjih pogojih skorajda ne- mogoče zadovoljivo urediti. V okviru razširjenih prostorov bodo uredili tudi manjšo cin- karno, tri garderobe, pozneje pa še jedilnico in druge sani- tarne prostore. Rekonstrukci- ja bo podjetju namreč omogo- čila tudi večjo skrb za zapa- slenega človeka.

PRED IZDELAVO PERSPEKTIVNEGA PLANA V LJUTOMERU

V ponedeljek so imeli v Ljutomeru sejo sekretariata ZK in predsedstva SZDL, kateri so prisostvovali tudi predstavniki številnih podjetij. Razpravljali so o pripra- vah predloga perspektivnega plana, ki ga bodo priprav- ile na tej seji imenovane komisije za kmetijstvo, indu- strijo in obrt ter komisija za komunalno dejavnost. Sklenili so, da bodo ob predlogu gospodarskega plana izdelali tudi program za zagotavljanje nujno potrebnih kadrov. Komisije si bodo razdelile delo v naslednjih dneh.

PRVE RAZPRAVE O NOvem PERSPEKTIVNEM PLANU V MURSKI SOBOTI

Te dni so na skupni seji predsedstva občinskega odbora SZDL, občinskega komiteja in občinskega sin- dikalnega sveta razpravljali o pripravah novega per- spektivnega plana. Sodijo, da bodo o predlogu novega plana razpravljali po prvem septembru že na zborih volivcev.

VEČ MEDDRUŠTVENIH TEKMOVANJ

Na nedeljski konferenci okrajnega odbora Ljudske tehnike so med drugim ugotovljali, da so bili aktivnejši kot prejšnja leta tudi nekateri občinski odbori LT, pred- vsem lendavski in radgonski. Bolj pa bo potrebno raz- gibati tehnično-vzgojno delo na vasi. Glede na to naj bi organizirali čimveč meddruštvnenih tekmovanj med radioamaterji, motoristi, traktoristi itd. Letos se je šte- vilo članov LT nekoliko povečalo, vse premalo pa je vključene v društva LT mladine. Na konferenci so iz- volili nov 19-članski okrajni odbor LT.

BELTINSKO KMETIJSKO GOSPODARSTVO: 46,9 STOTOV JEČMENA NA HEKTAR

S kmetijskega gospodarstva v Beltincih so sporočili, da so dosegli na površini okrog 10 ha (obrat Beltinci) pri ječmenu hektarski pridelok 4695 kg ali 46,9 stotov. Ta uspeh je kolektiv beltinskega kmetijskega gospodar- stva dosegel spričo vseh agrotehničnih ukrepov, ugodno pa je vplivalo po sodbi vodstva posestva tudi ugodno vreme v času vegetacije in žetve.
Sodijo, da je to verjetno najvišji hektarski pridelok ječmena v naši državi.

PREKINITEV V ŽENEVI

Razorožitveni odbor »desetorice« je v ponedeljek brez uspeha zaključil svoje zasedanje. Edina vez po pariškem neuspehu, ki je še združevala Vzhod in Zahod v nekakšnih neposrednih stikih, je s tem prekinjena. Sovjetska zveza je zahtevala od glavnega tajnika OZN Hammarskjöld, naj opravi razorožitveno okoliščino v dnevi red jesenskega zasedanja Generalne skupščine, torej organa, ki je imenoval razorožitveni odbor z nalogo, naj iz kopice razorožitvenih predlogov pošče sporazumno rešitev, sprejemljivo za vse.

Prekinitev so zahtevale ozhodne delegacije in na zadnji seji razorožitvene odbora navedle tudi primerne razloge. Predsem zamerijo zahodnim partnerjem, da niso predložili niti enega konstruktivnega razorožitvenega predloga, niti odgovorili jasno in odločno na sovjetski kompromisni načrt, ki se v nekaterih točkah približuje zahodnim nazorom. Če že ne morejo sprejeti ozhodnih predlogov, prajo v Moskvi, naj bi vsaj nastopili s svojimi predlogi in pri tem upoštevali — v večji ali manjši meri — priporočila drugih.

In vendar so se zahodne zahteve zaustavile pri nadzorstvu nad razorožitvijo, še preden so zahodni predstavniki sploh povedali svoje mnenje

o postopni razorožitvi, kakršno so priporočali v Moskvi. Tako se je ženevska tribuna zadnje dni spremenila v kraj medsebojnega obtoževanja, ki ni obljubljal nič dobrega.

Premier Hruščov je ob prekinitvi razgovorov naslovil na tri zahodne predsednike poslanico, v kateri pojasnjuje razloge za prekinitev. De Gaulle očita, da je pod pritiskom zahodnih zaveznikov umaknil predlog, naj bi že v prvem razorožitvenem obdobju prepovedali oja tista sredstva, s katerimi je mogoče prevažati vodikovo, jedrsko in

oili, nekakšen kompromis med blokoma, ki naj bi pomiril vse večje zahteve svetovne javnosti po prenehanju oboroževalne dirke in utrditvi miru. Kot kaže, kompromis ni pomagal. Razorožitve se ni niti za ped pomaknila naprej. Sedaj se problem vrača nazaj v Generalno skupščino.

Ni dooma, da je Generalna skupščina najprimernejši organ za razprave o tako pomembnem vprašanju, kot je razorožitve, in nujen pogoj za mir na svetu. Tu namreč pridejo do veljave oni glasovi, ki ne priznavajo blokofske opredeljenosti kot rešilno pot, temveč pošten sporazum izven blokofskih pregrad o oseh mednarodnih vprašanjih, pa torej tudi o razorožitvi. Številni dežel, ki se zavezajo za načela miroljubnega sožitja v vsakdanji praksi, je vedno večje, njihov glas na svetu in — v OZN še posebej — pa ose močnejši.

Zal so blokofski nazori še vedno močni in predstavlajo veliko zavoro pri prizadevanjih, da bi posledice dosedanjih mednarodnih politike, predvsem razne oblike »hladne vojne«, dokončno odstranili z dnevnega reda. Zato je tudi vprašanje, koliko bo letošnje zasedanje Generalne skupščine doseglo kaj več kakor lanskoletno.

Komentar

raketno orožje ter tuja vojaška oporišča. V Moskvi so ta priporočila ocenili kot prvi konkreten predlog in ga tudi vključili v svoj dopolnjeni razorožitveni načrt. Pozneje je francoski predstavnik v Ženevi nenadoma »spremenil mišljenje«.

Britanskemu ministrskemu predsedniku očita, da se je za razorožitve zavzemal le z besedami, medtem ko so ZDA glavni krivec, da je Zahod tako medlo nastopal in s tem v bistvu od samega pričetka minimalno konferenco.

Odbor »desetorice« je predstavljal lani, ko so ga ustanovi-

POMEMBNA ODLOČITEV - Predsednikčasne alžirske vlade Ferhat Abass je 20. junija prebral novinarjem v Tunisu izjavo, v kateri sporoča, da bodo poslali posebno delegacijo na pogajanja v Pariz. Na levi Krim Belkassen, podpredsednik vlade, na desni tranji minister Ben Tobal

PRVI STIKI

DELEGACIJA ZACASNE ALŽIRSE VLADE V MELUNU PRI PARIZU — RAZGOVORI ZA »ZAPRTIMI VRATI«

PARIZ — V soboto so se v Melunu pri Parizu sestali predstavniki alžirske in francoske vlade in nadaljevali razgovore v ponedeljek in torek. O vseh razgovorih uradno molče. Do kraja razgovorov nima nihče dostop, zato je težko uginiti, kakšno poslanstvo bo opravila ta »prednja straža« za poznejše stike na »višji ravni«.

Setdijo, da so se v ponedeljek že menili o sestavi delegacij, ki bi pričela resnejša pogajanja o prenehanju sovražnosti. Sama izvolitev na-

čelnika francoske delegacije bo namreč »pričo« tolikšne stroge zaupnosti vendarle pokazala, ali namerava Pariz dati glavnim pogajanjem značaj razgovorov o prenehanju sovražnosti ali ne. Na drugi

strani opozarjajo, da razgovore v bistvu vodi sam de Gaulle. Francoski predstavnik namreč vsakodnevno obišče predsednika vlade Debréja in mu poroča, ta pa pozneje samemu predsedniku republike.

POIZKUS ATENTATA

To se je dogodilo prejšnji petek v venezuelskem glavnem mestu Caracasu. Ko se je predsednik Betancourt peljal z avtomobilom po enem znanih mestnih bulvarov, je nenadoma ob pločniku eksplodiral avtomobil, poln razstreliva. Tri osebe iz ožjega spremstva so bile ubite, osem pa je bilo ranjenih. Med lažjimi ranjenci je tudi predsednik Betancourt.

Atentator je pobegnil, toda uradno vedo povedati, da gre

izgubili nekdanje pozicije, vendar je ta opora premajhna, da bi z njeno pomočjo lahko pričeli upor v deželi. Zato se poslužujejo posamičnih napadov.

Kaj je storila vlada Betancourta doslej? Poleg agrarne reforme si je zadala za nalogo potegniti deželo iz skorajda skih družb, ki so vedno tudi oplivale na venezuelsko notranjo in zunanjo politiko. Navzven se je nova vlada poveljala z naprednimi in demokracičnimi oladami Latinske Amerike ter se uvrstila med prve v boju proti diktatorskim režimom.

In to petrolejskim družbam in pristašem diktature ne ugaja. V najnovejšem času izkoriščajo trenja v pladi v zvezi s kolonialne odvisnosti petrolejtem, kaj naj naredi z ujetimi

uporniki Castra, ter trenja med koalicijskimi prvaki glede gospodarske politike v deželi.

Kakor kaže, je poizkus atentata zbližal politične sile, ki sestavljajo vladno koalicijo. Izrazilo se oključno s KP svojo solidarnost s predsednikom. Cutijo namreč nevarnost, ki grozi republikli od zunaj.

NIZOZEMSKO-JUGOSLOVANSKI RAZGOVORI

Beograd — V ponedeljek so zaključili jugoslovansko-nizozemski razgovore, med katerimi sta obe delegaciji zamenjali nazore o sodobnih mednarodnih vprašanjih in dvostranskih odnosih. Na nizozemski strani so bili navzoči nizozemski zunanji minister Luns, nizozemski veleposlanik v Jugoslaviji Vorst in načelnik evropskega oddelka v nizozemskem zunanjem ministrstvu van Linden. Večkrat so o tem izdali uradno po-
nošilo.

KDO BO NASLEDNIK?

Tokio — Vlada premiera Kišija namerava odstopiti zaradi množičnih demonstracij proti njegovemu režimu in ameriško-japonskem varnostnem paktu. Potem, ko so na skrivnen način zamenjali ratifikacijske listine o pogodbi, je tudi sam sporočil, da bo odstopil. Strankini prvaki so se sestali, da bi določili naslednika. Sodiijo, da bo dohl v skupščini največ pristašev Hajato Ikeda, dosedanj minister za trgovino in industrijo. Njega bo, kot vse kaže, podpln tudi Kiši, ki ima v strankinem vodstvu največ pristašev.

TEZAVE OKROG JUŽNE TIROLSKE

Rim — Kaže, da italijansko-avstrijskega spora okrog nemške manjšine v južni Tirolski ne bodo tako kmalu rešili, četudi se nameravata sestati predsednika obeh vlad. Na Dunaju namreč tudi naprej zahtevajo, naj dajo tej pokrajini popolno avtonomijo, kar v Rimu odločno odklanjajo. Predsednik italijanske vlade je v svojem pismu 18. maja predložil avstrijskemu kolegu, naj zadevo izroči Mednarodnemu sodišču v Haagu.

Betancourt — za las ušel smrti

za zaroto protirevolucionarnih elementov, ki jih ščiti sosednja Dominikanska republika.

Betancourtova vlada je od dne, ko je pred poldrugim letom prevzela oblast, doživela več napadov od zunaj. Oktobra lani je prišlo do streljanja o Caracasu, potem ko so »neznanec«, plačanci izgnanega diktatorja Jimenezza, napadli več policijskih postaj. Aprila je skupina Jimenezzovih plačancev, ki jih je vodil neki Castro, na skrivaj prešla kolumbijsko mejo in pričela upor, vendar so jo po enem dnevu oborožene enote kmetov in delavske milice likvidirale. Ni dooma, da imajo Jimenezzeve sile tudi delno oporo o deželi med tistimi krogi, ki so

TELEGRAMI

— Namesto dosedanjega tednika Gredistanskih Hrvatov »Naš tednik« bo pred kratkim ustanovljeno Hrvatsko tiskarsko društvo v Železnem priročju izdajati nov tednik »Hrvatske novice«. (Tanjug)

— Britanski zunanji minister Lloyd se te dni mudil na uradnem obisku v Avstriji. Gre za razgovore o razširitvi medsebojnih gospodarskih stikov. (Tanjug)

— Jugoslovanski veleposlanik v Parizu dr. Černjevič obiskal zunanjega ministra Couve de Murville ter protestiral, ker je francoska vojna ladja »Gascon« 15. t. m. zausila jugoslovansko ladjo »Srbijac«. (Tanjug)

— V bližini Havane je eksplodirala smodnišnica. Eksplozija je ranila le tri osebe. Največ škode je utrpel stari del kubanskega glavnega mesta. Sodiijo, da gre za dejanje režimu sovražnih elementov. (Prensa Latina)

— V Washingtonu so te dni podpisali sporazum, po katerem je sklad vlade ZDA za razvoj odobril Jugoslaviji 14,8 milijona dolarjev za nabavo ameriških Diesellovih lokomotiv za potrebe jugoslovanskih železnic. (Tanjug)

Dzuanda — tudi naš gost

OBISK EVROPI

Džakarta — Indonezijski ministrski predsednik Dzuanda prispe te dni na obisk v Evropo. Poleg Jugoslavije in SZ bo obiskal Poljsko, Madžarsko, CSR, Romunijo in Bolgarijo. Spotoma se bo zdržal v Burmi in Indiji. Kakor izjavljajo uradni krogi, se bo vsaki indonezijski gost na svojih obiskih menil o razširitvi gospodarskih zvez. Zavezel se bo tudi za tujjo gospodarsko pomoč. Znano je, da bo Indonezija pridojuje leto prišlo uresničevani obsežen petletni načrt gospodarskega razvoja.

Velike proslave Dneva borcev v Murški Soboti

Občinski odbor Zveze borcev v Murški Soboti je pripravil v počastitev Dneva borca številne prireditve. V nedeljo zjutraj bodo na Lendavski cesti vaje rezervnih oficirjev in podoficirjev, pripadnikov protivojaške vzgoje in civilne zaščite. Za tem bo od Doma JLA krenila povorka udeležencev skupne vaje in tekmovalcev strelskega društva »Sobotna« mimo hotela »Zvezda«, kjer bo kratke govore predsednika občinskega odbora Zveze borcev, nato pa bodo skupno

položili vence pred spomenikom Zmagem in Stefana Kovarča. Na ostalih spomenikih in ploščah pa bodo položile vence ostale množične organizacije. Posebna ekipa bo odnesla vence na pokopališče, motoristi, mopedisti in kolesarji pa bodo položili vence na spomeniku pri Crnskih mejah.

Okrog 10. ure bo tekmovalje strelskih družin, patrolne vožnje motoristov, mopedistov in kolesarjev ter patrolni tek mladincev in pionirjev. Okrog 12. ure bodo objavili rezultate ter podelili prehodne pokale.

SREDNJEJSKA MLADINA NA DELOVNI AKCIJI

V nedeljo popoldne je iz Murške Sobotice odšla na delovno akcijo na traso severne magistrale od Benedikta do Lenauta mladinska delovna brigada »Stefan Kuhar-Bojan«. Brigada šteje 90 brigadirjev, sestavljena pa je srednjejska in vajenska mladina.

Občinski forumi pri Benediktu so brigadi pripravili svečan sprejem. Na akciji je sedaj skupno 5 brigad iz raznih okrajev Slovenije. Akcija bo trajala dva meseca.

BELTINCI — Občinski odbor Zveze borcev v Beltincih bo priredil v nedeljo zvečer v zadružnem domu centralno proslavo Dneva borca. V kulturnem programu bodo nastopili recitatorji in mladinska godba. Na proslavo so povabili tudi otroke padlih borcev in žitev okupatorja, katere bodo skromno pogostili. V ponedeljek pa bodo priredili za člane Zveze borcev izlet k spomeniku pri Smoščevem mlino na Muri.

V Radencih nameravajo v kratkem ustanoviti društvo LT, ki bo imelo fotomatersko, brogarsko in avtomoto sekcijo.

REPUBLIKA KONGO

30. JUNIJ — RAZGLASITEV NEODVISNOSTI — PRVI DOMAČI PARLAMENT, PRVA VLADA IN PRVI PREDSEDNIK REPUBLIKE — KAJ SE SKRIVA ZA SEPARATISTIČNIM GIBANJEM V PROVINCI KATANGA — ZGODBA O URANU IN DRUGIH STRATESKIH KOVINAH

Te dni je nekdanja belgijska kolonija Kongo dobila svojo prvo vlado in predsednika republike, potem ko so v vseh provincah izvedli parlamentarne volitve. Vlado je sestavil vodja Nacionalnega gibanja Konga Patrice Lumumba, za predsednika pa je bil izvoljen prvak gibanja Abako Kasavubu. Konec tega meseca, dne 30. junija, bo dežela postala povsem neodvisna. Belgijski Kongo se bo od tega dne dalje imenoval Republika Kongo.

Belgijski Kongo je razdeljen na šest provinc: Leopoldville, Kasaj, Ekvator, Orientale, Kivu in Katanga. Iz ogromne dežele, ki meri več kot 2 milijona kvadr. kilometrov in šteje približno 14 milijonov prebivalcev, naj bi po načrtih Lumumba in ostalih konških prvakov nastala enotna država, ki bi jo upravljali iz središča.

In prav tu nastajajo velike težave za mlado državo. Kolonialna politika je več kot 80 let uporabljala v vsakdanjem življenju znano pravilo »Deli in vladaj!« ter razpihovala plemenska trenja in mržnjo. Guvernerju je bilo mnogo laže vladati s pomočjo nekaterih plemen drugim plemenom, kakor da bi imel proti sebi združeni Kongo. Seveda se taka politika čuti tudi danes v obliki separatističnih gibanj.

Najmočnejše separatistično gibanje se čuti v provinci Katanga, ki je gospodarsko najbolj razvita. Tu so te dni ustanovili celo deželno vlado

škim uranom pa so povezane tudi ZDA in Anglija. Vse tri dežele so med drugo svetovno vojno sklenile sporazum o pošiljkah urana iz Katange. Sporazume so leta 1953 podaljšali, nanašajo pa se poleg urana

pri čemer misli tudi na gospodarsko neodvisnost. Zato nameravajo v celoti pregledati vse tajne pogodbe med zahodnimi deželami. Če te ne bodo ustrezale interesom nove države, jih ne bodo priznali.

Leopoldville, glavno mesto Konga

tudi na druge strateske kovine. Premier Lumumba je že nekajkrat izjavil, da mora biti konška neodvisnost popolna.

odst., da bi Belgija lahko razvila lastno atomsko energijo. Od leta 1957 znaša odstotek 75. In spet je provinca Katanga tista, ki ima pri izvozu urana veliki delež. Zato povezujejo separatistične težnje, ki jih kaže te dni vodja vodilne provincijske stranke Combe, z interesi onih krogov, ki ne žele, da bi osrednja konška vlada razveljavila omenjene pogodbe. Bajje ima Combe namene ločiti provinco od Konga in jo združiti s sosednjo, razmeroma bogato Rodezijo — v federacijo... Kam bo krenil Comba, oziroma provinca Katanga po razglasitvi neodvisnosti, bo pokazala bližnja prihodnost. Očitno je, da si bo nova vlada morala prizadevati, da ostane Kongo neokrnjen, ker sicer ne bo mogel v celoti voditi povsem neodvisne politike. Vsek poizkus, s katerim naj bi ogrozili konško gospodarstvo, je naperjen tudi proti njegovi neodvisnosti. Kakor kaže, se premier Lumumba tega tudi v celoti zaveda. Če prihaja podpora za separatistično gibanje izven meja, nastane kajpada problem, ki sega izven afriških meja. Gre za pojav, ki ni nevaron samo za Kongo, temveč za Afriko kot celoto.

ŠOLSKA SPRIČEVALA IN OCENJEVANJE

V osemletkah je bil konec pouka 20. junija, resnični konec šolskega leta pa v teh dneh z razdelitvijo spričeval. Takrat so se šolarji slednjim poslovi od svojih učiteljev, ti pa od svojih učencev. Toda o otrokovem spričevalu bi se morali s starši kritično pomisliti. Ne smemo biti mlačni do šolskega dela svojih otrok. Za njihov trud jim moramo dati priznanje. Pokažimo pa jim tudi, da cenimo delo šole. To še posebno velja za take otroke, ki niso pokazali zaželjenega uspeha. S takim otrokom bi se morali resno in stvarno pogovoriti ter pomisliti na vzroke neuspeha, ki so morda izhajali iz slabo urejenih družinskih razmer — morda učenec ni imel potrebnega prostora in mira pri učenju, morda nismo dovolj spremljali njegovo šolsko delo, mu nismo dajali nasvetov ali pa ga obremenjevali z domačimi deli itd., ki jih bo treba v prihodnje odpraviti.

Otrokovo šolanje moramo prednotiti po njegovem resničnem napredku, ne pa samo po zgolj šolski formalni oceni. Mnogi starši ocene v spričevalu precenjujejo in presojujejo otrokovo vrednost edinega po ocenah. V mnogih primerih imajo starši o šolskih ocenah deljena mnenja. Dogaja se, da otrok zaradi slabe ocene ne upa domov ali pa pobegne, ker je namesto prave dobre ocene prinesel v spričevalu le zadostno oceno, ker se boji, da bi ga starši kaznovali. V takih primerih je staršem vzgoja svojih otrok kaj malo mar ali pa jih morda ne vedo ozgajati. Ni tudi prav, če starši šolske ocene podcenjujejo in pri tem pozabljajo, da učenca ocene vendarle nekaj pomenijo in da so neko merilo, brez katerega še zaenkrat ne moremo biti.

Vendar pa, če gledamo sedanja šolska spričevala, se nam zdijo kot okamenina že zdavnaj preživele šolske prakse. Čimprej jih bomo morali zamenjati s takimi spričevali, ki bodo res pričala o de-

janski vrednosti učenca-človeka. Če hočemo spremeniti spričevala, moramo spremeniti ocenjevanje učencev. To se bo moralo zgoditi kmalu, kajti vsaka ocena je istočasno tudi ocena tistega, ki ocenjuje. Človekovo prizadevanje lahko ocenjujemo samo na dva načina: po delovnem učinku ali pa po delovnih rezultatih v odnosu na delovne pogoje. Gre torej za ocenjevanje po učinku ali pa po celostnem kriteriju. Tako kot ni oseeno za delovni rezultat na primer s kakšnim strojem dela delavec, prav tako ni oseeno za šolske delovne rezultate ali ima učenec starše, ki skrbijo za njegovo vzgojo ali ne, ali živi učenec v urejeni ali neurejeni družini, ali je učenec oddaljen od šole ali stanuje blizu šole itd. Razumljivo je torej, da je tudi v šoli izvedljivo celostno ocenjevanje, vendar na način, da bi navajali v spričevalu vzporedno z ocenami iz posameznih predmetov tudi učenceve šolske in domače delovne pogoje. Toda kljub temu morajo ostati šolske ocene dejanski odraz učenčevih učno-ozgojnih rezultatov, izogibati pa se moramo tega, da bi šolsko ocenjevanje izgubilo svojo družbeno funkcijo.

Osnovna težnja naših šolsko-reformnih prizadevanj je v tem, da se spremeni obstoječe ocenjevanje učencev in hkrati humanizira v osnovah celotno življenje v naših šolah. Letošnje šolsko leto je v smislu nove šolske reforme že spremenilo način napredovanja otrok. Poleg tega pa je bilo zadnje šolsko leto po svojem delu izredno pomembno za razvoj naše šole.

Po novem zakonu o osnovnih šolah, ki smo ga v preteklem šolskem letu začeli izvajati, delimo osemletne šole v tri stopnje: od prvega do tretjega razreda v nižjo stopnjo, četrtil in peti razred v srednjo stopnjo, od šestega do osmega razreda pa v višjo stopnjo osemletne šole. Na

nižji stopnji so bili izdelani novi učni načrti že pred leti, a so bili kasneje sicer nekoliko popravljeni, vendar pa so danes v njih že postavljeni realni učno-ozgojni smotri. V tej stopnji gre za akcionost dela učencev, za pridobivanje celostno ali globalno zajete snovi, kar je iz ideoloških vidikov popolnoma utemeljeno. V srednji stopnji, kjer so bili izdelani učni načrti šele lani, gre za koncentracijo predmetov. Vsak predmet, pa naj si bo to biologija, fizika, zemljepis itd., naj se povezuje z drugim predmetom. Med posameznimi predmeti torej naj ne bo več izolacije. V višji stopnji, kjer bo že prihodnje leto tudi v šestem razredu uveden namesto razrednega pouka predmetni pouk, gre za to, kako najti odnos med posameznimi predmeti. Rešitev bo verjetno v tem, da se bodo učitelji v začetku vsakega tedna redno sestajali in povezovali učne emote, na ta način pa iskali dejanske vezi med šolo in življenjem.

Nova šolska reforma se odraža tudi v spremenjenem odnosu učitelja do učenca. Le-ta postaja bolj sproščen, bolj aktiven itd. Letos je to najbolj vidno v novem načinu redovanja. Po novem zakonu o osnovnih šolah učenci osemletk napredujejo brez ponavljanja razreda, čeprav imajo negativne ocene, seveda če se ugotovi, da takšno napredo-

vanje ne škoduje učencevemu celotnemu razvoju. V takih primerih se mora učitelj posvetovati z razrednim kolektivom in s starši. Podobno je v višjih razredih osemletke, kjer učenec napreduje v višji razred, ko ima manj kot dve negativni oceni in če to ne škoduje njegovemu razvoju. V oseh razredih so odpravljeni tudi popravni izpiti, razen v zadnjem razredu. Razumljivo je, da bo imela šola s takimi učenci težave, vendar pa bodo morali organizirati delo tako, da bodo zamujeno snov lahko nadoknadili. Pri tem pa bodo opekakor morali mnogo prispevati tudi starši.

S prihodnjim šolskim letom bo nastala v naših šolah še ena prelomnica: uvedeno bo opisno ocenjevanje učencev. V posebne dosije, ki bodo učencem spremljali vse življenje, bodo beležili učenčev splošni razvoj in napredek v posameznih predmetih. Objektivno ocenjevanje namreč ne more biti formalna dosedanja oce-

na, objektivna metoda ocenjevanja je le opis. Vse to seveda zahteva tudi večjo razgledanost učitelja. Da pa bo delo učitelja lažje, bodo letos v ta namen organizirali razne tečaje za učitelje o psihološkem opazovanju učencev. S takimi tečaji smo začeli pravzaprav že pred štirimi leti, ko so bile uvedene tudi psihološke popisnice. Tudi drugi tečaji, kot tečaji za tehnični pouk in ličkovni pouk, bodo nudili učiteljem poglobljeno in širše znanje.

V skladu z zahtevami šolske reforme so uvedli na šolah veliko število slobodnih dejavnosti. Med najuspešnejše sodijo šolske zadrage, ki jih imamo v Pomurju 46 in ki so letos pokazale že lepe sadove svojega dela. Poleg predmetne usmerjenosti (n. pr. aktivni mladih fizikov) se šolarji vključujejo v delo modelarjev, mladih zadržavnikov, mladih mišičnikov itd. Za vse to imajo učenci interes in tu tudi dosegajo več uspehov. Na osnov-

nih šolah se nekoliko slabše uveljavljajo šolske skupnosti. Najpečji uspeh izvenšolskega dela pa je to, da so nastali med učitelji in učenci zaupljivejši odnosi. Spričo tega ugotavljamo predosem pri tistih učencih, ki delujejo v krožkih, boljše predmetne ocene kot prej. Sicer pa je izvenšolsko delo spodbudno oplivalo na pouk.

Učenčeve interese moramo skrbno negovati. Pri tem seveda ne gre podcenjevati tehnično ozgojo. Tehnična vzgoja učencev pa zahteva seveda precej materialnih sredstev, ki jih pa osnovne šole nimajo v zadostni meri. Pri tej vzgoji bi lahko strokovna društva in gospodarske organizacije odigrale pomembno vlogo, kajti tisti skromen prispevek v odpadnem materialu, žici, lesu, pločevini itd. ne bi nikakor obremenjeval podjetja. Stvar pa je še drugače. Če bomo o tem oziru šolam nudili dovolj pomoči, si bomo na ta način ozgojili tudi dober kader. Rudi Jaušovec

Nekaj o filmu — Nekaj o filmu — Nekaj o filmu — Nekaj o filmu — Nekaj o

Letošnji puljski festival — samo 7 dni

Letošnji VII. Festival jugoslovskega igranega filma bo trajal samo sedem dni, iz enostavnega razloga, ker bo do takrat končanih samo devet filmov, v skrajnem primeru deset. Tako so ugotovili na zadnjem sestanku v Pulju, ki se ga je udeležil tudi zastopnik iz Ljubljane. Določeni so že datumi in program filmov.

Tako bo Triglav film nastopil z »Akojce« Janeta Kavčiča in z »Vohunom X 25« poročja Františka Čapa, Jadran film z »Devetim krogom« Franceta Stiglicca, »Koto 905« Mata Relje in z »Vojno« Veljaka Bulajića — seveda če bo do takrat končana. Beograjski Ufuf bo prikazal »Partizanski zgodbi« Stola Jankovića. Ti sta bili prvotno zamišljeni kot omnibus s filmom »Skoz vejave nebo«, ki pa je zrasel na dolžino celovečernega filma. Ufufsov drugi film bo »Tovariši« predsednik — centerfor: Žorža Skrigina. Avala film se bo slabo odrezal — sodeloval

bo samo s »Kočijo sanj« Soje Jovanovića, ki pa je pri premieri doživel precej slab sprejem. Vardar film že predvaja »Tri Ance« Branka Bauerja, enako pa je končan tudi »Kapetan Leš« Žike Mitrovića in

morajo popraviti samo slab ton.

Ker je letošnji festival samo festival igranega filma, od dokumentarnih pa lahko sodelujejo samo srednjemetražni, če imajo pretežno elemente igranega filma, so morali pogledati skozi prste, da so uvrstili v program tudi »Deželo petih kontinentov«, ki je v barvah in kinemaskopu posnet dokumentarni film Fadila Hadžića. Vendar bomo kljub

temu videli kratke filme in to tiste, ki so bili marca nagrajeni na festivalu v Beogradu, med njimi naše odlične risanke »Piccollo«, »Koncert za strojno puško« in »Vse risbe mesta«, med ostalimi kratkimi filmi pa tudi »Na sončni strani ceste« Matjaža Klopčiča in »III. grafično razstavo« Franceta Kosmača.

Tako bo število »Zlatih Aren« letos manjše zaradi izostanka kratkih filmov v konkurenci in še to število se bo zmanjšalo, ker hočejo dati tej nagradi večji pomen. Tako bodo s to nagrado nagrajeni samo najboljši scenaristi, režiser in najboljši film leta.

Triglav film posnel vohunski film iz Zagreba

Kot so nam Beograjčani prišli posnet film o diverzantski akciji v Postojnski jami pod naslovom »Zadnji izhod«, tako smo Slovenci v Proizvodnji Triglav filma Hrvatov posneli vohunski film iz življenja okupiranega Zagreba. Novi film, ki je šestnajsti slovenski igrani film, nosi naslov »Vohun X 25 poročja«

To oznako nosi vohun Mirko Simić, ki je opustil študije na zagrebški univerzi, da je lahko navidezno stopil v nemško vohunsko službo, medtem ko je v resnici delal za osvobodilno gibanje. Seveda je bila to sijajna priložnost, da je prišel do zelo pomembnih podatkov, ki so partizanom na osvobojenem ozemlju omogočili pravočasno pregrupacijo čet in s tem onemogočili uspeh nemške ofenzive. Seveda je v filmu še kup drugih napetih momentov, ki držijo zanimanje gledalca do konca.

Morda se vam zdi zgodba več ali manj znana in res smo jo v glavnem lahko brali v romanu Milana Nikolića »Vohun X poročja«, ki je izšla v »Žepni knjigiv« v Sarajevu. Za film jo je adaptiral František Čap, ki je bil obenem tudi režiser. Pri izdelavi filma sta sodelovala tudi njegova stalna sodelavca — snemalca Janez Kališnik in inž. arh. Mirko Lipužič. Tudi za glavno vlogo vohuna je izbral igralca iz svojega filma »Vrata ostanejo odprta«, Duška Janičevića. Za ostale vloge je posegel po igralce in igralke iz jugoslovskega dramskega gledališča v Beogradu, Celjskega gledališča, ljubljanske drame — Tamaro Miletić, Steva Zigona, Angelco Hlepece, Janeza Jermana in druge, iz Nemčije pa so prišli nemški igralci, ki so nastopili v nemških vlogah — med njimi je najbolj znan Rolf Wanka.

SOBOŠKI FILMSKI BAROMETER

ogledali, kar velja zlasti za tiste, ki so prebrali Bromfielddovo književno delo ali pa videli predvojni inačico filma.

Nekar bo sledil prva dva dni prihodnjega tedna film angleške proizvodnje, ki ga uvršča svetovna kritika med najboljša filmska dela o rasnem problemu.

JOCI, LJUBLJENA ZEMLJA

Film s tem naslovom je posnel Alexander Korda že pred osmimi leti po istoimenski knjigi Alana Patona, profesorja, po rodu iz Natala. Ni treba posebej poudarjati, da je film po vsem tem, kar se še vedno dogaja v Južnoafriški uniji, še vedno izredno aktualen. Svetovna kritika ga ni zaman ocenila kot mojstrsko in Patonova knjiga (avtor se je poznoje posvetil prevzgoji mladoletnih zločincev) je nekakšen manifest in obliki romana in opisuje prizidevanje po ureditvi teh bolečih problemov, ko Zulujci, ki so prišli v mesta zaradi potreb industrije po težkih delavcih, postanejo kriminalci, pijanci in prostitutke. To pa ne zato, ker bi to bilo v njihovi naravi, marveč zato, ker so jim belci uničili njihove tradicije, njihove družbene vezi in ker jih postavljajo izven zakona.

Ni moč zanikati, da je tako v romanu kot v filmu precej pridigarstva, ki spominja na svetopisemski ton. V enski meri pa je zlasti v začetku in na koncu filma veliko lepote, mnogo čudovitih prizorov, ki s kruto resničnostjo prikazujejo rasno segregacijo v Južni Africi. Zgodba se dogaja na območju Johan-

nesburga, tam pa so film tudi posneli. Osnovna misel kot Patonovega romana kakor Kordovega filma je: »Za zdaj je še skrivnost, kdaj se bo prikazala zarja naše osvoboditve, zarja, ki nas bo osvobodila suženjstva in suženjstva strahu...« V filmu je odlični Sidney Poitiers prvič nastopil poleg znane igralca Cane De Leea in mnoge pripomogel, da film ne trka samo na vest belcev v Južni Africi, marveč na vest človeštva sploh.

Sredi prihodnjega tedna bomo videli še ameriški kinemaskopski film proizvodnje Columbia 1957 v režiji Johna Gollinga

INTERPOL

Vsekakor velja tudi za ta film, da je režiser izbral zanj v vsakem oziru ustrezno igralno ekipo. Nasilci glavnih vlog so Victor Mature, Anita Ekberg in Trevor Howard. Priljubljena je tudi vrsta pustolovščin iz tajnega arhiva Interpola, te znače mednarodne policijske organizacije, ki je služila kot navdih ustvarjalcem filma. Sicer pa nam govori film podrobneje o rušilni dejavnosti mednarodne tolpe (hotapece mamil in to na zelo izviran način.

Na sledi za člani tihotapske tolpe bodo tisti, ki si bodo film ogledali, spetovale iz New Yorka v London, Pariz, Lisabono, Rim in Atene, značilni za film pa so tudi napeti prizori in nenadni preobrati. Vse scene so posneli na krajih, kjer se dejajaje dogaja in če dodamo k temu še kinemaskopsko tehniko, lahko ugotovimo, da sodi film med najuspešnejše svoje zvesti. bja.

Ob gostovanju mariborske Opere v Murski Soboti

O VERDIJEVI OPERI »TRUBADUR«

Opera Trubadur komponista Giuseppe Verdija ima za splošno priljubljenost Verdijevih oper skoraj največ zaslug. Kar daje tem melodijam neprekosljivi čar, je neposrednost in toplina, ki jo izžarevajo. Celo več — one postajajo nositeljice dramskega dogajanja, kajti v njihovem ognju se spreminjajo nositelji vlog v muzikalne karakterje.

Giuseppe Verdi (1815—1901) je moral študirati privatno, ker ga na konservatoriju niso hoteli sprejeti, češ da ni dovolj nadarjen. In vendar je ustvaril umetnine, ki se že preko 120 let izvajajo na vseh svetovnih odrih. Z opero Nabucco, ki jo je v letošnji sezoni uprizorila tudi ljubljanska Opera, je postal Verdi narodni heroj, ker je v njej pod krinko borbe Judeje proti Asiriji prikazal borbo italijanskega naroda proti avstrijskemu cesarstvu in režimu. Od takrat naprej so sprejeli njegove opere kot glasbo nacionalnega gibanja. Conzura jili je budno preganjala. Jasno pa je, da Verdijeva glasba ne bi nikoli postala tako priljubljena, če ne bi bila poleg tega še pristna in čustvena, bogata melodij in dramsko izrazna, če sama po sebi ne bi imela moči in sposobnosti izraziti pokret, katerega uspehu je iz dna duše služil tudi sam skladatelj. Revolucionarno leto 1848 ga je zateklo v Parizu, od koder je budno spremljal razvoj dogodkov. Po povratku iz Pariza je nastalo njegovo najplodovitejše obdobje, v katerem je ustvaril šest svojih velikih in najpriljubljenjših del: Rigoletto, Trubadur, Traviata, Ples v maskah, Don Carlos in Aida. Ko je leta 1859 pisal Aido, je bil star 58 let. V Aidi je našel pot in način, kako bo vnesel

to, kar je odkril Wagner, v svoje ustvarjanje. Bilo je videti po desetletnem odmoru ali bolje trpljenju, da si občutka manjvrednosti ne bo mogel ozdraviti. Vendar je ob koncu svojega življenja ustvaril še dve veliki operi »Othello« in »Falstaff«, ki nista samo višek Verdijevega ustvarjanja, temveč tudi višek celokupnega razvoja italijanske opere. V teh operah mu je uspelo združiti operne dosežke po Wagnerju z bolj preprostim izrazom italijanske dramske glasbe, ne da bi zapustil italijanska glasbena tla. V »Sicilijanskih večernicah« in »Simonu Boccanegri« skuša poleg svojih melodij uporabiti tudi pompozne uinke pariške velike lirčne opere. »Moč usode« že napoveduje novega Verdija.

Opera »Trubadur« je komponiral Verdi v letu, ko mu je umrla mati, ki jo je zelo ljubil. Resnična žalost se pozna tudi v glasbi te opere. Divja romantična ga je popeljala do temne, težke atmosfere srednjega veka, vendar pa so njegovi junaki realnejši od romantičnih osebnosti. Tudi tu se vidi, da je Verdi ljubil preprostost in skromen glasbeni izraz, ki pa ga je znal izpopolniti z veliko vsebinsko močjo in pristnim doživljem.

Opera »Trubadur« je uprizorilo mariborsko gledališče že tretjič po letu 1945 v novi postavitvi, inscenaciji in opremi ter z novimi pevci. S to opero mariborsko gledališče zostuje tudi z velikim uspehom po večjih krajih mariborskega okraja in prihaja ta teden v M. Soboti, čigar občinstvo bo menda prvič na lastnih odskih tleh spoznalo in slišalo nesmrtno melodije enega največjih ustvarjalcev opernih umetnin.

V KRATKEM PO POMURJU

PUCONCI — Te dni so v Puconcih ustanovili sekcijo strelske družine »Dane Simenjak« iz Močanec. Člani, katerih je okrog 30, bodo že sodelovali na strelskem tekmovanju v počastitev Dneva borca.

LJUTOMER — V Ljutomeru so v soboto zaključili trimesečni plesni tečaj, katerega je organiziralo Društvo za napredek gospodinjstva, vodil pa ga je plesni učitelj Ludvik Simončič iz Maribora. Tečaj je obiskovalo okrog 200 ljudi, predvsem mlajših.

Izred nedavnim je gostinško podjetje »Priček« v Ljutomeru odprlo primerno vrtno prostoro. Tako imata sedaj obe gostinški podjetji v Ljutomeru vrtno prostoro, ki so jih gostje doslej pogrešali.

VOGRICEVCI — Stab Občinske gasilske zveze iz Ljutomera je minulo nedeljo pregledal več gasilskih društev. V vseh določeni se je najbolje izkazalo gasilsko društvo Vogricevci, ki ima precej mlajših članov. Precejšnjo sposobnost je pokazalo tudi gasilsko društvo v Prečencih, čeprav ni imelo svojega orodja. Slabo disciplinano pa je pokazalo društvo v Radoslavcih, ki se letnega pregleda sploh ni udeležilo. Ker se je to zgodilo tudi lansko leto, bodo bržkone morali orodje dodeliti kateremu sosednjemu društvu, ki je aktivnejše in bolj disciplinirano. Prihodnje nedeljo pa bodo opravili letne pregledne seje v gasilskih društvih v Branoslavcih, Mekotinjaku, Čezanjevcih, na Desnjaku in v Logarjevcih.

ROGAŠOVCI — Iz Rogoševca so nam sporočili, da je TVD Partizan priredil v nedeljo tolovadni nastop. Člani so pokazali precejšnjo sposobnost, kar je vsekakor plod rednih treningov.

RAŽKRIŽJE — V ljutomerski občini so pred nedavnim začeli ustanovljati prve razredne skupnosti na osnovnih šolah. Doslej sta te skupnosti ustanovili šoli v Križevcih in na Ruzkrižju. Na omenjenih šolah bodo morali ob začetku šolskega leta določiti program teh skupnosti.

IVANJKOVCI — V Ivanjkovcih se že pripravljajo na proslavo Dneva borca. V nedeljo bodo imeli v združenem domu proslavo s krajšim kulturnim programom, zvečer pa bodo kurtili kresove.

SALOVCI — V Salovcih bodo imeli za Dan borca vojaško proslavo. Po dopoldanskem svetočanju s peštrnim kulturnim programom, ki bo v združenem domu, bodo priredili razne fizikalne nastope. Med drugim tu bodo namenjeno tekmo med drugim moštvo »Sobota« in člani domačega moštva TVD Partizan, ki bo igralo skupno z vojniki. To bo hkrati centralna občinska proslava.

Izvedli smo, da je kmetijska zadruga v Salovcih pred dnevi dobila novi kombajn. Tako bo lahko z njim opravila doberšen del letošnje žetve.

LJUTOMER — Tudi v Ljutomeru občini bodo imeli za Dan borca številne proslave. Orodjarji proslava bo bo začela v Ljutomeru s kresovanjem in slavnostno akademijo. Poleg tega pa bodo imeli manjše akademije tudi krajevni odbori Zveze borcev, ponekod pa bodo imeli masovne sestanke.

TURNISCE — Lendavski občinski odbor Zveze borcev bo priredil osrednje občinsko proslavo Dneva borca v Turnišču. Poleg pestrega kulturnega programa in slavnostnega govora bodo tega dne položili vence na grob Stefana Kovača v Nedelici. Po vseh večjih krajih v lendavski občini pa bodo kurtili kresove.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU — V nedeljo so na seji predsednikov vaških odborov SZDL v Križevcih razpravljali o ureditvi novega pokopališča ter o gradnji nove šole v Križevcih. Pred nedavnim so za novo šolo že začeli pripravljati gradbeni material. O gradnji nove šole in prostovoljnem delu pa bodo v kratkem razpravljali v vseh vaških odborih SZDL v križevski okolici.

Na zadnji seji upravnega odbora Kmetijske zadruge v Križevcih pa so razpravljali o nadaljevanju akcije za uničevanje kolaridskega brošča ter o pripravah na občinsko živinorejsko razstavo, ki bo v Križevcih 8. septembra.

MARTJANCI — Mladina iz Martjanec se je minulo nedeljo predstavila v domači dvorani z igro »Vrtni soprogi«. Predstavo si je ogledalo precej ljudi. Z igro nameravajo med drugim gostovati tudi na Tišini.

KUZMA — Ob koncu šolskega leta so tudi učenci tukajšnje osemletke napravili krajevo in daljše izlete. Obiskali so industrijske in turistične kraje naše domovine. Tako so učenci 7. in 8. razreda obiskali Reko in Opatijo in se z ladjo odpeljali do Krickenice, na povratku so obiskali še znamenito Postojnsko jamo. Učenci ostalih razredov pa so obiskali zdravilišče Slatina Radenci, nekateri pa še sosednji kraj Grad in bližnje okolice.

ZENKOVCI — Tudi Zenkovčani so si v nedeljo v velikem številu ogledali ljudsko igro »Miklova Zalaca«. Uprizorilo jo je Prosvetno društvo iz Gederovec.

SPODNJI IVANJCI — Minulo nedeljo je zadruga v Spodnjih Ivanjcih sklicala sestanek, na katerem so se pogovorili o nadaljevanju uničevanju kolaridskega brošča, o pripravah na žetev ter ocenili sedanje poslovanje zadruge. Zadržniki so predlagali, naj bi zadruga nabavila novi kombajn.

NEGOVA — V ponedeljek so na šoli v Negovi priredili pogostitev najboljših učencev, nekaterim pa so podarili tudi primerna darila. Te skromne svetočnine so se udeležili tudi člani šolskega odbora.

VIDEM OB SCAVNICI — Gasilsko društvo pri Vidmu je te dni končalo gradnjo pravih prostorov novega gasilskega doma. V ponedeljek pa so se odločili, da bodo zgradili še nadstropje, s čimer bodo dobili tudi stanovanjske prostore. Večino gradbenih del bodo opravili prostovoljno.

CANKOVA — Na Cankovi imajo že izvoljen iniciativni odbor za ustanovitev vaske skupnosti. Na občnem zboru sekcije žena-zadržnic so razpravljali o nabavi pralnega stroja. Kmečke žene so izrazile željo za ustanovitev krpavnice ter ureditev gospodinjstvskega kotička.

PERTOČA — Kmetijska zadruga v Pertoči gradi sodobno skladišče za kmetijske pridelke, kjer bo prostor tudi za garažo. Skupna vrednost investicij bo znašala preko 5,6 milijona dinarjev.

KZ urejuje zadržni dom. Pripravljajo tudi gradnjo blovov, katere nameravajo graditi prihodnje leto.

NOVI HLEV V VERŽEJU ZARODEK FARMER ZA ŽIVINOREJE

Kar »čez noč« je v veržejski zadrugi zrastle obsežne odprti hlev za teleta. Graditi so ga začeli šele v aprilu, v minulem tednu pa so vanj namestili 90 telet različnih starosti, okrog 100 pa jih bodo v teh dneh. Teleta v novem odprtem hlevu, ki ima tudi primerne izpuste, hitro pridobivajo na teži. Tako znaša dnevni prirastek pri nekaterih večjih teletih 1 kilogram, pri ostalih pa nekoliko manj. In še eno prednost ima ta hlev: je med najcenejšimi objekti te vrste v Pomurju, živino pa bosta lahko opravljala samo dva delavca. Novi hlev te dni povezujejo z obsežnim gospodarskim poslojem, katerega ima zadruga sedaj v najemu in ga bo kmalu odkupila. V tem posloju bodo imeli večji obrat za pripravo krmil, ki jih bodo po širokem hodniku odvažali do korit. V kratkem bodo napeljali še vodovod. Zaposlene bodo plačevali po prirastku. Za zdaj bodo pitali le teleta v tip baby beef in to po popolnoma industrijskem sistemu.

V zadrugi menijo, da bodo dali v naslednjih letih osrednji poudarek živinoreji. Vredno pa je omeniti, da bo zadruga v Veržeju imela po napolnitvi novega hleva še okoli 100 glav svoje živine. To imajo v raznih šupah, nekaj pa v pogodbenem pitanju pri različnih.

Prav to narekuje zadrugi gradnjo novih hlevov. V veržejski zadrugi pa iz leta v leto narašča število pogodb za pitanje živine. Še pravi, da se tudi posamezni zadržniki vse bolj preusmerjajo na živinorejo.

Te dni se v zadrugi pripravljajo na mlačevo ječmena. Tudi žetev ostalih žitaric je pred vrati. Kombajna doslej še niso kupili, zato so se domenili s križevo zadrugo, ki jim bo priskočila na pomoč s svojim kombajnom. Kot nam je dejal ob obisku upravnik Vlado Ferenc, pričakujejo letos bogato žetev, zlasti pri italijanskih sortah.

J. Stolnik

Nikar ne glejte začudeno in ne ugibajte, ali je ta slika iz Murske Sobote ali ne. Sicer pa boste gotovo takoj uganili, kaj je s posnetkom narobe. Vendar pa za to ni odgovoren naš fotoreporter. To je namreč razglednica, ki jo je založil Putnik Zagreb — Fotolužba po posnetku D. Griesbacha in jo prodajajo širom po Jugoslaviji. Nam jo je poslal naš bralec iz Zagreba in z ozirom na to, ker želi ostati neimenovan, sporočamo njegovo željo in menimo tudi željo vseh naših bralcev, da bi merodajni forumi, Turistična zveza in Občinski ljudski odbor M. Sobota, proti tej iznakaženi podobi našega mesta ostro ukrepali.

BRALCI NAM PIŠEJO

OBISKALI SMO TOVARNO 'MELODIJA' V MENGEŠU

Petdeset otrok iz Vidonec je odšlo na izlet v Mengeš. Najprej so obiskali grob talcev, kjer so recitirali in peli partizanske pesmi. Nato so si ogledali tovarno glasbil »Melodija«.

V Mengeški koči so jim pripravili kosilo. Popoldne so izvedli pionirji enourni program. Po nastopu so jih delavci odvedli na domove prenočevat. Kolektiv tovarne je

podaril pionirjem 56 ustnih harmonik, nato pa so jih z avtomobilom odpeljali na železniško postajo.

Zarečih oči so otroci pripovedovali staršem in drugim ljudem o lepi dvorani, v kateri so nastopili, krasnih instrumentih, ki so jih videli v tovarni, prijaznih ljudeh, ki tam delajo in o dobrih pionirjih, od katerih so se težko ločili.

Pionirji in njihovi starši so veselo iznenadeni zaradi nepričakovano toplega sprejema. Vodstvom tovarne, predsedniku mladine tov. Šraju, tov. Železnikovi, predsedniku SZDL in delovnemu kolektivu se iskreno zahvalujemo. Vsem bo ostal v srcu topel spomin na prijatelje v tovarni »MELODIJA« Mengeš.

TO PA NI PRAV

Pred dnevi sem se, moram reči, z neprijetnimi občutki ustabil na spodnjem koncu Kocljeve ulice in zagledal tale prizor: na oglu ob skladišču podjetja »Tobak« stoji majhna lipica, ki je prav te dni v najlepšem cvetju. Na drevesu je bilo več otrok, nekateri so bili pod lipo in kričali: »Meni pa tisto vejole! Če danes pogledate to lipo, vidite, kako lepo so jo oklestili.

Toda ta lipa ni edini primer. Kjerkoli na vasi lahko vidite v teh dneh lipe, ki doživljajo podobno usodo. Ničče ne more zabraniti, da ljudje ne bi nabirali lipovega cvetja, toda to bi lahko opravili tudi tako, da drevesa ne bi uničevali.

S. J., M. Sobota

Zakaj brez odgovora?

Nihče v naši socialistični družbi ne zanika, da je konstruktivna kritika potrebna in da je potrebno tudi objektivno obveščanje javnosti, posebno še takrat, ko se gre za tako občutljivo zadevo, kot je letošnji primer s semenom hibridne koruze. V polni meri se zavedamo družbene odgovornosti, posebno še v semenski službi, ker lahko ima ta dalekosežne posledice za nadaljnji napredek kmetijstva v pozitivnem ali negativnem smislu.

O vzrokih te neprijetne zadeve bodo kmetovalci in vsa zainteresirana javnost obveščeni v obširnem sporočilu, ko bodo osvetljeni vsi čimniti, ki so pripeljali do takega stanja. Poudarjamo pa, da se v polni meri zavedamo odgovornega dela, ki ga izvršujemo. Zato smo tudi storili vse, da bi nabavili najboljši semenski material, ker vemo, da je dobro seme osnova uspešne proizvodnje v kmetijstvu. Vse dobavljene partije semenske koruze so oprem-

lje. Razpolagamo, kot smo že navedli, z vsemi dokumenti o vrednosti semenskega blaga ter bi zaradi tega lahko v smislu zgoraj navedenega zakona kaj kratko odgovorili na članek »Kdo je kriv«. Toda to bi bil res zelo spornat odgovor in takega mi, ki imamo nalogo skrbeti za napredek kmetijstva, nismo hoteli dati. Priporočljivo pa bi bilo, da bi se ljudje, ki nam očitajo malomarnost, globlje posvetili zadevi in iskani krivca pri naših dobaviteljih ter pri kmetijsko-znanstvenih zavodih, če jih je tam mogoče iskati, ki so kot edino pooblašteni izdali taka potrdila in ki so za nas ter za vsakega koristnika semena odločujoči, pa mogoče tudi drugod, o čemer bomo še pisali.

Pri obiranju koruze

V zvezi s problemom nezadostnega vznika semenske koruze sorte Wisconsin 335 A in 270 je bil v Pomurskem vestniku napisan članek z naslovom »Kdo je kriv?«. Na ta članek je bil napisan odgovor, vendar ga nismo odstopili Pomurskemu vestniku v objavo, ker so se stvari okrog problema začele razčiščevati, ter je bilo mogoče presoditi, da se bo zadeva v krajšem času dala v celoti pojasniti.

ljene s potrebnimi dokumenti, ki jih predvideva Zakon o prometu s semenskim blagom. Iz teh dokumentov je tudi razvidno, da seme odgovarja vsem normam, ki so predpisane z zakonom ter so ti dokumenti vsakega na razpolago. Vedeti pa je treba, da je seme živa stvar in da ga je potrebno temu primerno tudi obravnavati, ker je kot tako izpostavljeno vsem mogočim pozitivnim in negativnim vplivom naravnega oko-

Da zadostimo ultimativni zahtevi uredniške rubrike, sporočamo, da je predpisana kaljivost za semensko koruzo prvega razreda 88 odstotkov, drugega razreda pa 80 odstotkov. Preko Kmetijske poslovne zveze Murska Sobota dobavljene partije semenske koruze pa so imele naslednje vrednosti:

Dobavitelj	Sorta	Kaljivost	St. potrdila
PD Budućnost Dobrovnci	W-335 A	95%	Bgd 04-4642
PD Partizan Indjaja	W-335 A	98%	N. Sad 756
KPZ Pti	W-335 A	89%	Mrb. 382-402
KPZ M. Sobota, zaloga	W-335 A	91%	Mrb. 07-1/12
KPZ M. Sobota, zaloga	W-270	87%	Mrb. 07-1/12
Seme, Bgd.	W-270	98%	Lj. 06-28/137-60
Seme, Zrenjanin	W-464 A	97%	Lj. 06-28/137-60

BOJAN ŠINKO 40-LETNIK

V teh dneh je naš novinar in urednik Bojan Šinko praznoval 40-letnico. Ob tem jubileju mu prijatelji in sodelavci pri srčno čestitamo!

GORNJA RADGONA

Letošnje zaključne šolske prireditve so bile pri Kapeli v Gornji Radgoni in Apačah. Prireditve so se udeležili učitelji vseh šol in vzgojnih ustanov v občini, predsedniki šolskih odborov oziroma vrtnice in zastopniki sveta za šolstvo, oziroma občinskega ljudskega odbora. Zaključne prireditve za najboljše učence pa je pripravil šolski odbor. Najboljši učenci so bili nagrajeni s knjižnimi nagradami predsednika občinskega ljudskega odbora. Ika

LJUTOMER
Opekarna v Ljutomeru kljub dežju presega proizvodni plan. Letos so obnovili in mehanizirali odvoz opeke v sušilne prostore in krožno peč. Zboljšali so pogoje dela delavcem, uredili sanitarne prostore, kopalnico in garderobo.

Iz gornjega pregleda je razvidno, da je samo ena partija v teži 1500 kg odgovarjala družbeni razredu, vse ostale pa so imele kvalitete za prvi razred.

Kmetijska poslovna zveza Murska Sobota

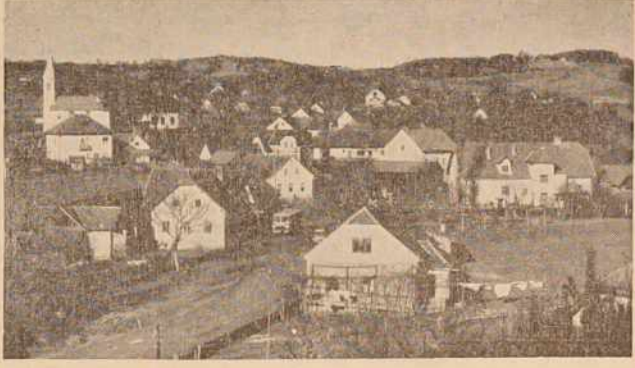
FIKINCINI — V Fikincinih bo letos zasvetila električna luč. Te dni so že izmerili in določili prostor za transformator. Zbirajo drugove, katere bodo postavili v jeseni. Računajo, da bodo vas elektrificirali do Dneva republike.

ROGAŠOVCI — Kulturni dom v Rogoševcih gradijo vaščani sedmih vasi. Zbrali so že tudi 40 kub. metrov gradbenega lesa, ki so ga darovali kmetovalci. Z delom hitijo, saj nameravajo za Dan republike v novi dvorani uprizoriti igro.

IZ DRUŠTEV LJUDSKE TEHNIKE
Društvo LT v Turnišču je pred kratkim organiziralo tečaj za šoferje amatere.

Okrajni odbor LT bo izdal v kratkem bilten, ki bo namenjen predvsem traktoristom, obravnaval pa bo predvsem zaključke plenuma društva traktoristov in tekmovanja traktoristov.

Kuzma bo elektrificirana

V Kuzmi in Matjaševcih se elektrifikacijska dela bližajo koncu. Pričakujejo, da bo zasvetila električna luč v teh krajih 4. julija na Dan borca. Ker je to pomembna pridobitev, se prebivalstvo teh krajev pripravlja, da ta dan čim bolj slavnostno praznuje.

Vsekakor bo to lepa delovna zmagata, ker je bilo treba premagati mnogo težav in vložiti precej truda, da je delo napredovalo. Bili so tudi taki, ki so govorili, da jim elektrika ni potrebna in da bodo rajši še naprej svetili s petrolejkami ali pa s trskami. Vendar so tudi ti pravočasno ugotovili pomembnost elektrike ter začeli sodelovati z ostalimi, da vas čimprej elektrificirajo. Med takimi je bil tudi K. Bunderla, po domače Bauf, ki pa si je kasneje med prvimi uredil električno napeljevanje v hiši in pomagal tudi drugim. Upamo, da bodo storili podobno tudi ostali.

Minulo nedeljo je bil v Puoncih ob zaključku šolskega leta telovadni nastop TVD Partizan. Nastopajoči so v povorki prišli na športno igrišče, kjer je bil po otvoritvi nastop s prostimi vajami. Sledile so razne športne igre ter tekme v nogometu in odbojki. Pri vajah na orodju sta sodelovali vrsti mladincev in pionirk TVD Partizan iz M. Sobote.

Ob tej priložnosti je bil tudi kulturni program. Nastopili so pevski zbor in recitatorji. Prebivalstvo Puonca in okolice se je udeležilo nastopa v velikem številu. Nastopajoči so poželi zaslužno priznanje za svoj trud, posebno pa ekipi TVD Partizan iz M. Sobote. Sn

PUSCA : NAFTA II 6:0 (2:0)

V nedeljo dopoldne sta se na igrišču NK Sobota srečali enajstori domače Pušče in gostujoče Nafta II v tekmi za jugoslovanski pokal. Zmagali so domači — zaslužno.

NAFTA KORAK BLIŽE SCL

TOLMIN : NAFTA 2 : 5 (0 : 4)

Nogometaši Nafta so zadnjo nedeljo v povratnem srečanju v Tolminu presenetili domačo enajstorično in se zaslužno uvrstili v nadaljnje tekmovalne v borbi za vstop v SCL. Barve Nafta so tokrat zastopali:

Krampač (Huzjan)-Kepe, Posedel-Bači, Varga, Simonka, Dominko I, Pintar, Lebar, Kulčar, Dominko II.

Domači so začeli s sredine in ob hodrenju okrog 700 gledalcev hoteli takoj zagospodariti na zelenem polju. Nafta je predobro zavedala odločilnega srečanja in kmalu prišla v protinapad. Napadalna petorka je tokrat delovala brezhibno, vendar je bilo potrebno čakati četrte ure, preden je Kulčar zaslužno povedel Nafto v vodstvo. Samo minuto pozneje se je Kulčar znova vpisal v listo strelcev. Napadalna petorka gostov je s hitro igro

nenehno predstavljala nevarnost za domačega vratarja. Svojo premoč so gostje v 33. in 44. minuti tudi znova realizirali po Kulčarju, ki je tokrat bil izredno razpoložen in je žogo pošiljal vedno na pravo mesto.

V prvih minutah drugega polčasa je kazalo, da se je Nafta zadovoljila z doseženim rezultatom. Domači pa so slabost uspešno izkoristili in v 52. minuti po Gaberščku in 53. minuti po Ostojiču znižali na 4:2. Po drugem prejetem голу je Naftinega vratarja Krampača zamenjal Huzjan, ki je uspešno opravil svoj posel. Dva zaporedna gola domačih sta enajstorično znova vabila poguma. Igra je postala ostrejša, vendar so gostje po prejetih golih zaigrali poletno in v 72. minuti dokončno zapečatili usodo domačih. Ob obojestranskih napadih in v

enakovredni igri je rezultat v zadnjih minutah ostal nespremenjen.

Kako so igrali? Nafta kot celota je tokrat zelo ugajala, saj so se vsi igralci borili zelo pozitivno in športno. Domači so se zelo trudili, še posebno v drugem delu, vendar niso mogli nadoknaditi prednosti prvega polčasa, ko je Nafta s pravo ekshibicijo uredila načrt svojega trenerja Töröka.

Srečanje je odlično vodil ljubljanski sodnik Tavzes ob pomoči Peljkana iz Ajdovščine in Ivančica iz Nove Gorice.

Na koncu še to! Lendavske nogometaše čaka prihodnja nedeljo vroč teren v Celju. Ljubitelji športa v lendavski okolici in Pomurju želimo, da bodo nogometaši Nafta v borbi proti Olimpi vložili vse znanje in dokazali, da sodijo med enajstorične SCL. -jo

„Mura“, tovarna perila in pletenin

Murska Sobota

sprejme v službo

6 uslužbencev

s končno ekonomsko srednjo šolo. Lahko so začetniki. Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Nastop službe takoj.

»PIK«

TOVARNA PLETENIN IN KONFEKCIJE

MARIBOR

Meljska cesta 56

nudi svojim odjemalcem moško perilo, moško, žensko in otroško trikotažo, moške, ženske in otroške pletenine v najnovejših vzorcih.

Obiščite našo prodajalno Tehnopromet na Trgu zmage v Murski Soboti. Presenetila Vas bo naša velika izbira tehničnih predmetov, rezervnih delov, predvsem za motorje. Uvedli smo tudi prodajo gum za vse vrste koles, motorjev in avtomobilov.

V nedeljo pa - zares!

Trener »Branika« Mita Tadić in njegov pomočnik Pepo Kirbiš odgovarjata na aktualna vprašanja o nogometu

Ljubitelji nogometa iz Pomurja se še nedvomno spominjajo tiste lanske poletne nedelje v Varaždinu, ko so v zadnjih minutah igre z »Varteksom« splavali po vodi poslednji upi lanskega in letošnjega slovenskega prvaka »Branika« iz Maribora za vstop v II. zvezno ligo. Nekateri pomurski navijači slovenskega predstavništva so prisostvovali srečanju z duševnimi očmi pri radijskih sprejemnikih, drugi pa so se odpravili kar v Varaždin, kjer so se na lastne oči prepričali, da bo zastopal Slovenijo v II. zvezni ligi v sezoni 1959/60 samo ljubljanski »Odrce«.

Tudi letos je zreb hotel, da bo prva ovira »Branika«, ki se že prdruge teden pripravlja na bližnje kvalifikacijske tekme v M. Soboti, moštvo iz Varaždina. Tokrat ne bo »Varteks«, ampak »Sloboda«. Kakor znano, bo »Branika« preizkusil svoje moči s tem moštvom že v nedeljo v Mariboru. Kakšen bo izid tekme, ni lahko preokovati, tudi po nedeljski prijateljski tekmi med »Branikom« in »Soboto« (5:1) ne. Zato smo v terek dopoldne zaprosili trenerja »Branika« Mito Tadića, ko je pripeljal svoj »četo« na dopoldanski tre-

ning na soboško igrišče, kaj sodi o letošnjih obeh mariborskih nogometašev — slovenskih prvakov. Tov. Tadić se je brž zresnil, ko je zaslišal vprašanje, nato pa odgovoril:

ZA »BRANIK« UGODNEJSI POLOZAJ KOT LANI

»O obeh Branika v bližnjih kvalifikacijskih tekmah za vstop v II. zvezno ligo ne morem reči nič določnega.

Njegov pomočnik Pepo Kirbiš: Vzgledno sodelovanje med »Branikom« in »Soboto«!

Vendar sodim, da sistem igranja kvalifikacijskih tekem na izpadanje ne odgovarja najbolje. S tem v zvezi bi omenil

valjevskega Metalca, ki je Sloveniji ni tiste zavzetosti za nogomet kot v ostalih predelih. Tu bi lahko omenil nekaj znanih slovenskih nogometašev, katerih razvoj se je iz raznih razlogov zaustavil, medtem ko bi v južnih krajih postali vrhunski nogometaši, če ne celo člani reprezentance. Dalje je v Sloveniji visoka kulturna raven, a tudi ostali športi, ki jih gojijo, so številni in množični (smučanje, tenis itd.), medtem ko je nogomet v ostalih republikah več ali manj šport št. 1. Množičen razvoj ostalih športov odvrča zanimanje mladine za nogomet. »Branika« ima številne izkušnje z mladinci, ki so obeta, da bodo dobri nogometaši, vendar, ko je bil čas za prvo moštvo, so se odločili za košarko in nekateri so postali celo slovenski reprezentanti. Tudi starši rajši vidijo, če se otroci smučajo, igrajo tenis itd., kot če igrajo nogomet.

Sodim, da bi morala NZS ustanoviti posebno propagandno komisijo, ki bi se zavezala za to, da bi dobil nogomet v Sloveniji nazivke pestri in množični ostali športni dejavnosti tisto mesto, ki mu gre, t. j., da ne bi zaostajal za drugimi republikami.

Glede bližnjih kvalifikacijskih tekem je tov. Tadić še dodal, da sodelujejo v kvalifikacijah številni klubi, ki nimajo najugodnejših materialnih in drugih pogojev za II. zvezno ligo, kar pa ne velja za slovenskega predstavnika.

PREMAJHNA SKRIB ZA MLADINO

»Dejal bi, da je veljalo premalo skrbi mladini, kar pa je bil primer tudi v jugoslovanskem merilu. S tem v zvezi bi omenil mlado jugoslovansko reprezentanco, ki je že dosegla nekaj lepih uspehov. Sicer pa ima Slovenija dovolj kvalitetnih igralcev, nima pa strokovnega kadra. Dalje v

»V SOBOTI SMO VEDNO RADI PRIHAJALI...« Njegovemu pomočniku, znanemu mariborskemu in slovenskemu nogometnemu delavcu tov. Pepu Kirbišu smo zastavili vprašanje, kaj sodi o

»V SOBOTI SMO VEDNO RADI PRIHAJALI...« Njegovemu pomočniku, znanemu mariborskemu in slovenskemu nogometnemu delavcu tov. Pepu Kirbišu smo zastavili vprašanje, kaj sodi o

sodelovanju med »Branikom« in »Soboto«. Tov. Kirbiš je odgovoril: »V M. Soboti smo vedno radi prihajali, saj ima naš klub prav tukaj obilo iskrenih prijateljev, ki so lani žalostni zapustili igrišče v Varaždinu spričo našega neuspeha. Glede sodelovanja med »Soboto« in našim klubom sodim, da lahko služi ostalim slovenskim klubom kot zgled. Uprava soboškega kluba in vsi ostali nam skušajo med našim bivanjem ustreči prav z vsem. To velja tudi za naše bivanje in prehrano v hotelu »Central«. Tudi s »Puščo« smo v dobrih odnosih. Podarili smo jim

sodelovanju med »Branikom« in »Soboto«. Tov. Kirbiš je odgovoril:

»V M. Soboti smo vedno radi prihajali, saj ima naš klub prav tukaj obilo iskrenih prijateljev, ki so lani žalostni zapustili igrišče v Varaždinu spričo našega neuspeha. Glede sodelovanja med »Soboto« in našim klubom sodim, da lahko služi ostalim slovenskim klubom kot zgled. Uprava soboškega kluba in vsi ostali nam skušajo med našim bivanjem ustreči prav z vsem. To velja tudi za naše bivanje in prehrano v hotelu »Central«. Tudi s »Puščo« smo v dobrih odnosih. Podarili smo jim

opremo, očera pa smo odigrali z njimi prijateljsko tekmo in jim prepustili izkupiček tekme.

To je nekaj drobcev iz razgovora s trenerjem »Branika« in njegovim pomočnikom. — Kmalu bodo zvižgi njune piščalke na soboškem igrišču zamrlji in njuni fantje v črno-belih dresih bodo zapustili M. Soboto. Le še nekaj dni in na igrišču v Ljudskem vrtu v Mariboru bo presekal tišino oster zvižg sodnikove piščalke. Takrat bo šlo zares in — upajmo, da se bo vse dobro izteklo!

B. Sinko

RADIJSKI PROGRAM

RADIOTELEVIZIJA - LJUBLJANA

od 3. do 10. julija

Nedelja

8.00 Mladinska radijska igra — Pmo Vatovec: Tretji udarec; 8.40 Mladi pevci pojo; 9.00 Z vedro glasbo v novi teden; 10.00 Se pomnite, tovariši... France Bevk: Med težkimi urami veseli trenutki; 10.30 Glasba starega Dubrovnika; 11.00 Radi jih poslušate; 11.30 Nace Grom: France, srečno! (reportaža); 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I, 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Za našo vas; 13.45 Koncert pri vas doma; 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II; 15.30 Spomini na Frau Gerbiča; 15.45 Od Griega do Čajkovskega; 16.05 RTV Ljubljana v gosteh v Tovarni emajrirano posode v Celju — Sodelujejo: Zlata Ognjanović, Božena Glavak, Ladko Korosec, Miro Brajnik, Marijana Deržaj, Jelka Cvetožar ter Simfonijski in Zabavni orkester RTV Ljubljana; 17.00 Stodvajset minut športa in glasbe; 20.05 Naši partizanski pesni; 20.30 Sveč, poet, svoj dolg! Literarno-glasbena oddaja; 21.15 Za razvedrilo na predzvečni večer; 22.15 Ples ob radijskem sprejemniku; 23.10 Lepe melodije z velikimi zabavnimi orkestri; 23.50 Prijeten počitek!

ke in pozdravi za Dan borcev; 14.30 L. van Beethoven: Egmont, uvertura, A. Dvořák: Sturje slovenski plesi; 15.15 Veseli intermezzo; 15.30 Gosti iz Varšave; 16.30 Naši olimpijski kandidati pred mikrofonom; 18.00 Trije partizanski samospevi Karla Pahorja; 18.15 Poljudne orkestralne melodije; 18.35 KUD »Kofa Racina« iz Skopja na našem odru; 20.00 Na obisku pri zabavnih ansamblih RTV Beograd in Zagreb; 20.45 Koncert v Ravnah in Velenju; 22.15 Iz naših studiov (Sporod domačih zabavnih in plesnih ansamblov); 23.10 Nočni akordi; 23.50 Prijeten počitek!

Torek

8.05 Drobne violinske skladbe; 8.30 Od polke do sambe; 8.55 Poje ženski vokalni kvartet; 9.05 Dopoldanski koncert; 10.10 »Sportniki« izbirajo popevke; 11.12 Orkester Alfred Schöla; 11.50 Oddaja za otroke; a) Drago Kumer: Miščevo spritčevalo, b) Pisan sporod skladb za harmoniko; 12.00 Domače pesmi; 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jože Silc: Koniza je lica; 12.25 Mehlika v plesu in pesmi; 12.40 Plesni zvoki z Dravskega polja; 13.30 Naši pevci v priljubljenih operah; 14.10 Iz Medijurnja in Slavonije; 14.30 Priveditve dneva; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Iz dežele in deželo z orkestrom George Melachri- no; 16.00 Listi iz domače književnosti — Danko Oblak: Nasilje nad mirom; 16.20 Predstavljamo vam znamenite orkestre — III. oddaja — Orkester Berlinske filharmonije; 17.10 Razgovor z volivci; 17.20 Parada plošč; 18.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 18.15 Majhni zabavni ansambli; 18.30 Človek in zdravje; 20.00 Pesmi Slavka Osterca, Marija

Kogojca in Danila Svare; 20.30 Radijska igra — Zvonimir Bajsić: Goljufa; 21.28 Marko Tajčević: Divertimento in Re; 21.38 Skrajnica z glasbo; 22.15 Kvartet »The modern jazz« v Slovenski filharmoniji; 23.10 Iz del mladih slovenskih skladateljev.

Sreda

8.05 Pevski zbor DPD Svoboda »Jacobus Gallus Petelin-Carnioluse iz Kočevja; 8.20 Počitniško popotovanje od strani do strani — Vid Pečjak: Drejček in trije maršovčki; 8.35 Sprejemnikom na dopust (sporod zabavnih zvokov); 10.10 Ciklus velikih simfonij; 11.00 Izbrali smo za vas; 11.30 Iz oper W. A. Mozarta; 12.00 Trio Augusta Stanka; 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Janez Varbič: Pomladanska silaža izpopolnjuje krmiljenje krav polje; 12.25 Pet pevcev — pet popevk; 12.40 »Otroci« pozdravljajo; 13.30 Ljubljanski oket vam prepelje; 13.50 Simfonični plesi; 14.30 Priveditve dneva; 14.35 Potpuri za zabavo; 15.40 Inkovske pesmi; 16.00 Novost na knjižni polji; 16.20 Koncert po želja; 17.10 Parada plošč; 18.00 Kulturna kronika; 18.20 Iz slovenske solistične glasbe od Novih akordov do danes; 18.45 Radijska univerza — Franc Pečiček: Industrijska rekreacija; 20.00 V svetu opernih melodij; 22.15 Plesna glasba iz vsega sveta; 23.10 Erroll Garner: Koncert ob morju.

Četrtek

8.05 Vilim Marković: Rapsodija; 8.25 Naši uspehi v preteklem šolskem letu; 8.55 Vrtičjak plesnih ritmov — Ansambel Jerry Jerome; 9.15 Evropa express; 9.40 Zbori in priredbe Zorka Prelovca; 10.10 Melodije se vrsti-

jo; 11.30 Oddaja za cicibane; a) Burger: Dve zgodbi, b) Kako petelinček poje — sporod otroških pesmi Cindra Pregaja; 12.00 Z Benečkimimi fanti v kraje pod Maraturjem; 12.15 Kmetijski nasveti — vet. Franc Skušek: Zdravstvena zaščita govodi na paš; 12.25 Zabaven opoldanski sporod; 13.30 Poljudne skladbe igra Mariborski instrumentalni ansambel; 15.30 Vedri zvoki; 14.30 Priveditve dneva; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Tri polonize Fr. Chopina; 16.00 Iz svetovne književnosti — Jifi Marek: Drobne drame; 16.20 Parada plošč; 17.10 Turistična oddaja; 18.00 Iz starih oper; 18.30 Sport in športniki; 20.00 Cetrtek večer domačih pesmi in napevov — Sodelujejo: Vokalni kvintet Niko Stritof — Veseli vandrovčki — Kvintet Borisa Kovačiča s pevci Jelko Cvetožar, Danilom Čadežem, Lili Šijan in Francjem Zupančičem; 20.45 A. Dvořák: Slovenski ples; 20.50 Literarni večer — Pavel Golia: Vitez neznane garde (ponovitev); 21.30 Iz Schubertove skioinske; 22.15 Koktajl za zabavo; 22.40 Moderna plesna glasba; 23.10 Nočni koncert orkestra Slovenske filharmonije.

Petek

8.05 Dve uverturi k operam Julesa Masseneta; 8.20 Počitniško popotovanje od strani do strani — Vid Pečjak: Drejček in trije maršovčki; 8.35 Spomini na Temnyja Dorseyja (Orkester Ted Heath); 9.00 V uri okrog sveta; 10.10 Pesmi velikih mojstrov; 10.40 Ruleta za zabavo; 11.00 Trio Bardorfer; 11.15 Naš podžestek — Senet: Človek na sledi za svojimi predniki; 11.35 L. M. Skerjanc: Osem narodnih napevov; 12.00 Dobra volja je najbolja; 12.15 Kme-

tijski nasveti — Jože Žunkovič: Strnišče čaka; 12.25 Ritmi s sončnega juga; 12.40 Domači napevi izpod zelenega Polonja; 13.30 Melodije po vašem okusu; 14.30 Priveditve dneva; 14.35 Dvospetvi iz Verdijevih oper; 15.40 Komorni zbor RTV Ljubljana; 16.00 Humoreska tega tedna — Smiljan Rozman: Sala; 16.20 Parada plošč; 17.10 Razgovor z volivci; 17.20 Marija Bevančič: Simfonija in Re; 18.00 Pet domačih polk; 18.15 Dve violini; 18.30 Iz naših kolektivov; 20.00 Otroške pesmi jugoslovanskih skladateljev poje sopranistka Ileana Bratuž-Karjanova; 20.15 Tedenski znanje-politični pregled; 20.50 Balet skozi stoletja — P. I. Čajkovski: Labodje jezero; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Od omha do big banda; 23.10 Intermezzo z orkestrom Helmut Zacharias; 23.20 Poj-te z nami; 23.50 Prijeten počitek!

Sobota

8.05 Hammond orgle v ritmu; 8.20 Pionirski tednik; 8.40 R. Schumann:

Metuljčki; 8.55 Zbor Slovenske filharmonije; 9.15 S sprejemnikom na dopust; 10.10 Od tu in tam; 11.30 Družina in dom; 11.40 Popeske se vrstijo; 12.00 Janko Gregorc: Vaša suita; 12.15 Kmetijski nasveti — Janko Lipovec: Rodninaje plodov pri jeblanah; 12.25 Zabaven opoldanski sporod; 13.50 Pihalni orkester JLA; 13.50 Od arije do arije; 14.50 Priveditve dneva; 14.55 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Nikola Huroigonja: Vu klec, suita kajkatskih pesmi; 16.00 Na platnu smo ridelji; 16.20 Razpoloženske melodije z orkestrom Leo Marcor; 16.40 Pesmi in plesi s Tahitijsa; 17.10 Parada plošč; 18.00 Narodne pesmi; 18.20 Zvočna paleta; 18.45 Okno v svet; 20.00 Venček narodnih in domačih melodij; 20.25 Sobotni moraik — Janko Mlakar: Kako je Trebušnik hodil na Triglav; 20.55 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe; 21.40 Novi posnetki zabavnega orkestra Raphaela; 22.15 Oddaja za naše izseljence; 23.10 Zaplešimo še enkrat.

Radio Murska Sobota

in reklame; 17.15 Oddaja v madžarskem jeziku. CETRTEK, 7. julija: ob 17.00 Lokalna poročila, obvestila in reklame; 17.15 Oddaja v madžarskem jeziku; 17.25 »Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.« NEDELJA, 3. julija: ob 12.00 Pogovor z volivci, lokalna poročila, obvestila in reklame; 12.15 Oddaja v madžarskem jeziku; 12.40 »Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.« TOREK, 5. julija: ob 17. Lokalna poročila, obvestila

Izid velikega nagradnega žrebanja Pomurskega vestnika dne 26. junija 1960

1. Hladilnik — Mikl Feliks, Drakovec 82
2. Radijski sprejemnik — Horvat Vera, Murska Sobota, Lendavska 26
3. Ekonom lonec »PRETIS« — Petauer Milan, Murska Sobota, Kocljeva 16
4. Servis za kavo — Jerebic Jože, Velika Polana
5. Kolekcija »OSKAR«, Vogrin Jože, Ivanjci
6. Kolekcija »OSKAR« — Cvernjak Zlata, Krupljinik
7. Sokovnik — Kučan Ivan, Murska Sobota, Zvezna 6
8. Moška srajca in hlače »Mura« — Klepec Danilo, Beltinci 45
9. Moška srajca in hlače — Lanjšček Ema, Berkovec
10. Par ženskih čevljev — Bunderla Josip, Matjaševci
11. Moška srajca »PIK« — Rakoša Alojz, Krog 150
12. Moška srajca »PIK« — Domjan Koloman, Brezovci 76
13. Moška srajca »PIK« — Spindler Karmela, Drakovec 22
14. Moška srajca »TOPER« — Sukič Anton, Salinci 6
15. Moška srajca »TOPER« — Lanjšček Ernest, Fokovci 52
16. Moška srajca »TOPER« — Babošek Anton, Ivanjševski vrh 16
17. Moška srajca »TOPER« — Mukič Alojz, Drakovec 61
18. Moška srajca »TOPER« — Lepoša Zoltan, Ratkovec 17
19. Moška srajca »TOPER« — Roškar Franc, Kapela 20
20. Moška srajca »TOPER« — Miholič Ivan, Ljubljana-Vič
21. Par čevljev in par čevljev za dojenčka — Manko Ivan, Čakova 5
22. Trije komadi moških spodnjih hlač — Stefan Feliks, Turjanci 4
23. do 27. Kolekcije izdelkov »ZLATOROG«: Cer Ilonka, Rakičan 128
Cipot Zoltan, Tešanovci 14
Marčič Ignac, Krajna
Novak Ernest, M. Sobota, Partizanska 25
Lanšček Franc, M. Sobota, Lendavska 7
28. Likalnik — Fekonja Roman, Zbigovci
29. do 53. Kolekcije izdelkov »ZLATOROG«: Tanacek Stefan, Beznovci 42
Kollaj Stefan, Stožice 201
Spilak Jože, Velika Polana 51
Sadl Janez, Večeslavci 11
Pasičnjek Marija, Boreča 21
Lajnšček Ludvik, Vučja Gomila 99
Novak Stefan, Vogričevci
Bojnc Mihael, Turnišče 33
Bac Rudolf, Grad 182
Sparaš Stefan, Cankova 35
Crešnjevec Vinc, Hotiza 27
Sabo Ernest, M. Sobota, Zvezna 10
Horvat Viktor, Beltinci 123
Trstenjak Marija, Vitan 27
Drvarič Ernest, Dolnji Slaveči 23
Cerpnjak Franc, Predanovci 58
Marton Stefan, Dol. Bistrica 151
Kosednar Rajmund, M. Sobota, M. Kuzmiča
Poredoš Franc, Bodonci 74
Zilavec Jože, Lucova 9
Mihalič Stefan, Večeslavci 48
Bukovec Stefan, Kobilje 160
Lenarčič Ludvik, Dolič 19
Kotnik Alojz, Buččevci
Spilak Stefan, Mala Polana 67
54. do 60. Knjižne nagrade: Kocen Ivan, Predanovci 6
Baligač Alojz, Lipovci 99
Smodiš Franc, Krašči 75
Spilak Jože, Nedelica
Novak Jolanka, Panovci 10
Zrim Franc, Dolič 115
Benko Vilma, M. Sobota, Ivanocijeva 7

Dobitke od 1—7 morajo naročniki prevzeti v upravi »Pomurskega vestnika« do 26. julija 1960, ostale dobitke pa bomo poslali po pošti na naslov.

Pravica do dobitka zastara v roku 1 meseca od dneva žrebanja.

Uprava in uredništvo »Pomurskega vestnika«

PREKLIC
Preključujem vse žaljive in neresnične besede, ki sem jih izročila zoper tov. Ludvika Novaka, kovaškega mojstra iz Krupljinika, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Rozalija Melin, Grad št. 1.

TRGOVSKO PODJETJE »MERKUR«
Murska Sobota

POMURSKI VESTNIK
List izdaja in tiska Casopisno založniško podjetje Pomurski tisk v Murski Soboti
Direktor Jože Vild
Urejuje uredniški odbor
Odgovorni urednik Stefan Balazic
List pošiljamo samo po predplačilu — Nenaročenih rokopisov ne vračamo in ne odgovarjamo zanje.
Uredništvo: Murska Sobota, Kocljeva ulica 7, telefon 138 — Naročniški in oglašni oddelki: Murska Sobota, Kocljeva ul. 7 — Naročnina: celoletna 400 dinarjev, polletna 200 dinarjev, za izmuznost letno 1000 din. — Tek račun pri Komunalni banki v Murski Soboti št. 605—70
1—365

Jubilej Zdenke Požarjeve

Te dni je praznovala upravnica soboškega ortca Zdenka Požarjeva pomemben življenjski jubilej — petdesetletnico. Zdenka Požarjeva je po rodu Tržačanka, kjer je že v mladosti občutila pezo fašizma, saj so tudi njenega očeta kot zavednega Slovence učitelja predčasno upokojili in mu dajali malenkostno pokojnino. Po končani meščanski šoli je opravila še strojepisni in trgovski tečaj, nakar je odšla v Postojno v službo. Leta 1951 je ilegalno prešla mejo in se kot odvetniška uradnica zaposlila v M. Soboti. Tu je dočakala okupacijo. Kmalu so jo z nekaterimi drugimi zavednimi Slovenci internirali v zloglasno taborišče Bergen-Belsen. Po osvoboditvi se je Zdenka takoj vrnila v M. Soboto, kjer jo je čakalo politično delo. Kot aktivistka se je z vso vnemo lotila nalog. Taka je Zdenka tudi danes. Aktivno dela v okrajnem in občinskem odboru Rdečega križa, v komisiji za društveno delo pri okrajnem odboru Socialistične zveze, v občinskem svetu stanovaljske skupnosti in še v mnogih drugih organizacijah. Prav posebno pa se je kot upravnica, v občinskem svetu stanovaljske skupnosti in še v mnogih drugih organizacijah. Prav posebno pa se je kot upravnica, v občinskem svetu stanovaljske skupnosti in še v mnogih drugih organizacijah.

ca ortca posvetila našim najmlajšim, ki jo imajo tudi zelo radi. Tovarisci Zdenki ob njenem jubileju iskreno čestitamol

Tedenski KOMEDIJA

Petek, 1. julija — Bogoslav Sobota, 2. julija — Marija Nedelja, 3. julija — Nada Ponedeljek, 4. julija — Dan borce, 5. julija — Ciril in Metod, 6. julija — Dušica, 7. julija — Vilko

DAROVALCI KRVI NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI M. SOBOTA

13. do 18. junija 1960
Janez Benčik — četnik, Vaneča, Tončka Kos — drugi, Krog; Marija Mauc — drugi, Lokačevci; Bara Korosec — četnik, Hramlje-Mota; Ana Horvat — tnetič, Mala Polana; Nikolaj Cigut, Borec, Karolina Čeh, Sejo, Stefan Molnar, Emilija Majoč, Steska Solter, Marija Karol, Marija Sraj, Irena Kuhar in Marija Sabotin, vsi iz Prosenjakovec.
V imenu bolnikov se vsem darovalcem krvi najlepše zahvaljuje Transfuzijska postaja M. Sobota.

Gasilsko društvo M. Sobota bo priredilo dne 3. julija

PLESNO VESELICO
v prostorih Gasilskega doma. Vse ljubitelje gasilstva in okoliške gasilce vabimo. Izborna jedila in pijače bodo na razpolago, za dobro voljo pa bo poskrbel znani jazz.

Kmetijska zadruga Selo-Fokovci razpisuje delovno mesto RACUNOVODJE

ki je v stanju samostojno opravljati računovodske posle. Ponudbe poslati upravi Kmetijske zadruge Selo-Fokovci do 10. julija 1960. Nastop službe takoj. — Plača po dogovoru.

Mali OGLASI

OTROSKI VOZICEK, globok, bele barve, tapetirani, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-734
NJIVO v izmesti 68 arov na Čvencu pri Ljutomeru ugodno prodam. — Stanko Prelog, Grabe št. 6 pri Ljutomeru. M-710
DIMNIKARSKEGA VAJENCA sprejem. Imeti mora vsaj 6 razredov osnovne šole. Oskrba zagotovljena. Anton Ratelj, Dobravlje št. 54 pri Ajdovščini. M-711
STANOVANJE ali vsaj eno sobo sčeta zakonca, Kdor preskrbi, nudim nagrado. Jože Ferko, Murski Črnci št. 27, p. Tišina. M-715
MLADO POSTENO DEKLE za gospodinjstva dela sprejemam k tridnevnemu druženju. Nastop službe takoj. Naslov v upravi lista. M-717
DVA VAJENCA sprejemam za gostinjsko stroko in omega za dimnikarsko obrt. Hrana in stanovanje zagotovljena. Naslov v upravi lista. M-718
MOTORNO KOLO znamke »Puch«, starejšega tipa, dobro ohranjeno, poceni prodam. Naslov v upravi lista. M-699
JOPIKO, svetlo-plave barve, sem našla. Lastnik jo lahko dobi na Mestnem uradu v M. Soboti. M-701
NA JAVNI LICITACIJI dne 5. julija 1960 ob 8. uri prodamo konjske vpražne voz (platon). Podrobnejše informacije dobite pri »Klavinice Lendava«. M-722
GOSPODINJSKO POMOČNICO do 50 let, z znanjem kuhe, s 1. septembrom 1960 sprejemam v Ljubljano. Spenko, Trivna 111/V, Ljubljana. M-702

BELI, globoki, tapetirani otroški vozicek, ugodno prodam. Kroška št. 49, Murska Sobota. M-735
IZGUBIL sem pulover, rjavkasti, s svetlimi črtami, ko sem šel po Gregorčičevi ulici. Najditelja prosim, da mi ga vrne proti nagradi. Slavko Lubar, Rakičan št. 124, p. Murska Sobota. M-727
ZIDANI STEDILNIK s kotlom, ugodno prodam. Bela Frumen, Kajuhova št. 3, Murska Sobota. M-730
ZADRUGE POZOR! — V najem dam nastiljico. Informacije: Franc Palatin, Pečarovci 83. M-731
RADIOAPARAT, nov, 4-cevni, prodam. Plačilo na obroke. Naslov v upravi lista. M-705
ISCEM NAJDIJELJA, ki je našel v torok pri Benčinski črpalki v M. Soboti poklopce za bencin s kontakti ključni od avtomobila; naj jih proti nagradi odda pri črpalki. M-706
NOVO MOTORNO KOLO znamke NSU — »MAKSLE«, 175 cm³, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-709
LESENO HISO, staro, z novim ostrošjem, z opako vred 16x3 m, za razdreti, ugodno prodam. Buččevci št. 8, p. Križevci pri Ljutomeru. M-720
GRAMATIČNO HARMONIKO, dobro, 120-basno — predvojni material, ugodno prodam. Holc, Ulica Pohorskega bataljona št. 54, Marihor-Studenec. M-721
MLATILNICO na kroglino ležaje, kirina bobna 60 cm, na zobeh z dvema čestilnoma, prodam. Naslov v upravi lista. M-703

Občinski ljudski odbor Gornja Radgona razpisuje na podlagi 5. člena Odloka o prodaji stanovanjskih hiš iz SLP na območju občine Gornja Radgona

javno dražbo

Iz sklada splošnega ljudskega premoženja se proda prilična zidana stanovanjska hiša v Crešnjevecih št. 10.

Dražba za prodajo te hiše bo 10. julija 1960 s pričetkom ob 8. uri v konferenčni sobi ObLO v Gornji Radgoni.

Vsi ostali pogoji so interesentom na vpogled pri ObLO Gornja Radgona, soba št. 53/II.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih mest pri Obrtnem podjetju »KROJ« v Murski Soboti, Gregorčičeva ulica 34, razpisuje naslednja delovna mesta:

- računovodje podjetja
- sekretarja podjetja
- skladničnika
- saldokontista
- mezdnega knjigovodje
- mojstra proizvodnje

Pogoji za razpis pod točko 1 končana srednja ekonomska šola z najmanj 5 let prakse ali nižja strokovna izobrazba z najmanj 10 let prakse pri samostojnem delu v knjigovodstvu. Pod točko 2 dovršena srednja strokovna izobrazba ali nižja šolska izobrazba z nekaj let prakse v vodstvu gospodarskih organizacij oziroma v upravni službi. Pod točko 3 kvalificirani trgovski pomočnik ali kvalificirani delavec z izpitom v oblačilni stroki z nekaj let prakse. Pod točko 4 dovršena srednja ekonomska šola ali njej podobna, večšina pri vodenju knjigovodske službe z nekaj let prakse. Dovršena srednja ekonomska šola ali nižja šolska izobrazba z nekaj let prakse pri vodenju meznega knjigovodstva pod točko 5. Pod točko 6 visokokvalificiran ali kvalificiran krojaški delavec z nekaj let prakse.

Pismene ponudbe dostaviti upravi podjetja do 15. julija 1960. — Plača po tarifnem pravilniku.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri Kmetijskem gospodarstvu Rakičan razpisuje naslednja delovna mesta:

TRGOVSKEGA POSLOVODJE

v trgovini s sadjem in zelenjavo v Murski Soboti — kvalificiran trgovski pomočnik z najmanj 5-letno prakso

KVALIFICIRANEGA TRAKTORISTA

z najmanj 3-letno prakso in veščinami za ravnanje z vsemi traktorskimi priključki

KVALIFICIRANEGA KRAVARJA

za delovišče Topolovci
Ponudbe poslati upravi Kmetijskega gospodarstva Rakičan do 10. julija 1960.

Komisija za razpis delovnih mest pri Kmetijski zadrugi Crešovci razpisuje delovno mesto

RACUNOVODJE

Pogoj: končana srednja ali ekonomska šola s strokovnim izpitom ali večletna praksa na delovnem mestu računovodje.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Ponudbe poslati do 15. julija 1960 Kmetijski zadrugi Crešovci.

Mlinsko podjetje v Murski Soboti sprejme v uk omega MLINSKEGA VAJENCA

v obratu Bakovci.
Pogoj: ustreznost šolska izobrazba.
Prošnje je treba poslati s priloženim zdravniškim spričevalom do 10. julija 1960.

Komunalno podjetje »SNAGA«, Ljubljana, Povšetova 1e, sprejme takoj:

SOFERJA »C« kategorije in delavce za delo pri odvozu smeti (izpraznjevanje smetnjakov) ter za dela pri drugih dejavnostih podjetja.

Pogoj: odslužen vojaški rok in sposobnosti za težka dela. V podjetju uvedeno nagrajevanje po učinku jamči za služek. Podjetje opremljeno z delovno obleko in čevlji. Samskim delavcem nudimo hrano in stanovanje v samskem domu podjetja. — Interesenti prejmejo podrobnejše informacije v tajništva podjetja.

»OBNOVA«, gradbeno podjetje, Ljubljana, Vilharjeva c. 33 sprejme v uk ZIDARSKE VAJENCE

Prednost imajo kandidati, ki imajo veselje do tega poklica, da niso preokoračili 18. leta starosti in so dovršili osem razredov osnovne šole. Hrana in stanovanje v internatu.

Pismene ponudbe poslati do 20. julija 1960 upravi podjetja »OBNOVA«, gradbeno podjetje, Ljubljana, Vilharjeva cesta 33.

NARODNA BANKA FLRJ, podružnica v Murski Soboti

proda
na dvorišču svoje poslovne zgradbe dne 6. jul. 1960 ob 10. uri
NA JAVNI LICITACIJI
50 stolov, 8 mizic za pisalne stroje, 20 pisalnih miz in eno stensko uro
Navedeni predmeti so v dobrem stanju in se prodajo po ugodni ceni. — Če se do 12. ure istega dne ne bodo javili interesenti socialističnega sektorja, se bodo predmeti lahko prodali privatnim osebam. (Odredba o prodaji določenih vrst osnovnih sredstev — Ur. list FLRJ, št. 27/58.)

SE ENA JEGULJA V DONAVI DIJAK PRETEKEL 40.000 KM

Jegulja je v Donavi prav gotovo zelo redka riba. Vendar je pred nedavnim Gyöfői Pal, ribič iz Kovina, ujel na trnek jeguljo v Donavi. Do zdaj ni znano, da bi na tem območju sploh kdaj ujeli jeguljo, vendar je pojav zanimiv, ker so letos ujeli v Donavi že več jegulj, kar se prej ni dogajalo tudi v mnogih letih.

NOGOMET IN TOLAZBA

Pastor v Borsnoku na Švedskem je pred nedavnim končal svojo pridigo z besedami: »Dragi moji, somišljeni! V vaših očeh vidim zaskrbljenost, zato vas bom razveselil z vestjo, da je naš klub ta čas končal nogometno tekmo s klubom iz Teagunda z zmago 2:0.«

NEOPREZNA LISICA

Pred nedavnim je naletela na delavce odjadke opazne blizu Apantisa lisica in prestrašena začela bežati. Neoprezna lisica se ni niti enkrat ozrla, da bi videla, če so ji zasledovalci za petami. To je drago plačala.

Ker so zasledovali njen pobeg, so delavci odkrili jama, v kateri se je lisica skrila. Nekateri izmed njih so izvlekli iz jame, poleg stare lisice, tudi ves njen zarod: deset rejenih lisic.

ZIVCNE ZIVALI

»Vse moje živali so postale živčne,« je izjavil direktor zoološkega vrta v Midlandu (Texas) in je zato zahteval za svoje živali en dan odmora v tednu. »Vsakodnevno defiliranje številnih obiskovalcev vrta je povzročilo živčnost živali. Nujno jim je potreben en dan odmora.«

LOVSKI ZAKON

Lovski klub v Valenciennesu v Franciji ni hotel na svoji generalni skupščini tudi letos izmenjati paragraf pravilnika, ki je star nekaj stoletij. Ta paragraf se glasi: »Če na lovu kateri izmed članov kluba pomotoma ubije lovca ali gonjača zveri, je dolžan poročiti se s pokojniškovo vdovo. V kolikor je že poročen, mora skrbeti zanjo, dokler se spet ne poroči.«

DIJAK PRETEKEL 40.000 KM

Branko Otašević, dijak gimnazije v Goraju Milanovcu, je redno prihajal v šolo v Gorju Milanovcu iz Ljutovice in prešel tako dnevno 20 km. Najzanimivejše je, da Branko te poti dnevno ni prehodil z običajno hojo, ampak jo je pretekel. To mu je bil običajni dnevni trening za tekmarjenje, kar je sedaj junorski državni prvak v steeple-chesu. V osmih letih je Branko po skromnem izračunu pretekel skupno 40.000 km, ne da bi šteli ostale treninge. Mladi rekorder je sicer zelo dober dijak.

LAZNI PREPLAH NA NEWYORSKEM LETALISČU

Te dni se je oglašil po telefonu neki Svarc in obvestil kontrolor letalnice na newyorskem letališču, da bo letalo, ki je odletelo ob 9. uri, eksplodiralo, ker je v njem tempirana bomba. Ker so med 9. in 9.40 zapustila newyorsko letališče štiri velika letala na reakivni pogon, so jim sporočili to vest z ukazom, naj se spustijo na najbližje letališče, da jih pregledajo in najdejo bombo. Tako je letalo »Boing 707« s 116 potniki ateriralo v Dallasu v Texasu, drugo letalo istega tipa s 107 potniki v Vichitli v Kansasu, tretje s 107 potniki v ateriralo v Kansas Cityju, letalo »DC 7« s 60 potniki pa je preletelo pot v Venezuelo in se je spustilo na Bermudih. Vsa letala so temeljito pregledali. Bombe niso našli.

VSI ROJENI NA NOVEGA LETA DAN

V moravskem kraju živi rodinca, katere vsi člani so rojeni na Novo leto. Jovan Komadina, kmet iz Kovilji pri Ivanjci, je rojen 1. januarja 1925, njegova žena Smilja natančno dve leti kasneje — 1. januarja 1927, njun sin Siba pa 1. jan. 1944. Vsako leto na Novoga leta dan praznuje ta tričlanska družina skupen rojstni dan, njenim članom pa ni težko brž izračunati, koliko so stari.

Saša Jankov

MOČ USODE

Humoreska

Pismo je prispelo med zajtrkom. Pil sem kavo in ga počasi prebiral. Živko ni nikoli lepo pisal, toda to pismo je napisal tako kot z gosjim peresom. Ko sem končno doumel, za kaj gre, sem skoraj počil od smeha.

— Kaj se je zgodilo, tovariš? — je presenečena vprašala gospodinja, ki je pravkar vstopila v sobo.

— Th — sem rekel — se še spominjate mojega prijatelja Živka, ki je pred nekaj leti prav tako stanoval pri vas?

— Vsekakor! — je odgovorila s povišanim glasom. Javno sem videl, kako se ji lasje dvigajo v zrak. — Nikoli ga ne bom pozabila — je nadaljevala. — Dobiti od njega najemnine... to je bila umetnost!

— Piše mi — sem rekel — naj mu posodim tisoč dinarjev. Do pojutrišnjem! Če ne dobi tega denarja, ga bo gospodinja vrgla iz stanovanja!

Nasmeh, ki se je pojavil na obrazu moje gospodinje, mi je bil dovolj. Vedel sem, kaj bi odgovorila.

Ob pol devetih me je poklical Rade v urad. Rekel mi je, da je prejel od Živka pismo, v katerem ga prosi za tisočaka. Čez pol ure sem odkril, da je Živko poslal takšno pismo še dvema skupnima prijateljema. Razmišljal sem o tem, zakaj se človek ne spametuje in popravi. Sklenil sem, da mu ne bom poslal niti pare.

Kasneje, ko sem se po večerji vračal domov, so se mi pojavile pred očmi slike iz otroških let. Živko je bil moj dober prijatelj, pozneje tovariš v šoli in človek, s katerim sem se vsihs skupno težko prebijal skozi življenje. Bilo mi ga je žal. Čim sem prispel domov, sem sedel za mizo in mu napisal obširno pismo, polno tovariških nasvetov. Na koncu sem priložil tisočaka, zalepil kuverto in jo dal v žep. V postelji sem imel občutek, da sem storil dobro delo.

Naslednje jutro sem priznal gospodnji, da bom posodil — bolje rečeno dal — Živku tisoč dinarjev. Prezirljivo me je pogledala in govorila nekaj o slabem značaju. Energično je zahtevala, naj napišem Živku drugo pismo — brez tisočaka —

v katerem ga končno moram naučiti pameti.

Jutro ni tako sentimentalno kot večer, zato sem bil tudi sam nekoliko presenečen spričo svojega včerajšnjega sklepa. Gospodinjino nagovarjanje me je samo okrepilo v mišljenju, da je Živka treba grajati in ne pomagati. Sedel sem in mu napisal drugo pismo. Oštel sem ga in mu navedel nekaj primerov, kako mora človek živeti in na koncu sem mu zameril, da hoče izsiliti od dobrih prijateljev tudi zadnji denar.

V urad sem šel mimo Živkove hiše, vzel pismo iz žepa, ga vrgel v pločevinasto skatlo za pošto na njegovih vratih in zadovoljno odšel dalje. Moral sem kupiti še cigarete, pri kiosku sem segel po denarju, toda... pozabil sem doma listnico! Kaj naj storim? Naenkrat sem se spomnil! Saj imam v žepu še prvo pismo Živku, v katerem je tisočak!

Vzel sem pismo iz žepa, ga raztrgal in prebrel. V roki sem držal drugo pismo, tisto, v katerem sem ga grajal in v katerem ni bilo nobenega denarja! Pomeni, da sem tisto s tisočakom vendarle oddal Živku!

Bil sem jezen kot ris. Naenkrat me je nekdo potropljal po ramenu. Naglo sem se obrnil. Pred menoj je stal... Živko. Nasmeh in dobre volje.

— Fant — mi je rekel brez uvoda, pisal sem desetim svojim najboljšim prijateljem, naj mi posodijo tisoč dinarjev za stanovanje. Šest jih sploh ni odgovorilo, trije pa so mi poslali žaljiva pisma, polna nasvetov. Samo ti, stari tovariš, si bil pošten in dober. Edini si mi poslal zahtevanega tisočaka.

— Vračam ti tisočaka in še enega več! Kot obresti dobremu tovarišu. Zvečer pa boš moj gost v »Esplanadu«.

Medtem ko sem ga z dvema tisočakoma v roki zmeden gledal, kako se oddaljuje, sem še slišal njegov vzklík:

— Na loteriji sem dobil sto tisoč dinarjev! Hotel sem preveriti prave in iskrene prijatelje! Na svidenje!

EKSPLOZIJA RANILA TRI OTROKE

Blizu Andrijevice se je pripetila težka nesreča, ki je teško ranila tri otroke. Ko so se igrali ob neki poljski kolibi, so našli osemletni Radoslav, šestletni Vuk in petletni Vučko bombo iz minule vojne. Poskušali so jo razmontirati, pri tem pa je bomba eksplodirala in jih teško ranila po telesu. Otroke so brž prepeljali v bolnišnico v Andrijevici. Navzlic zdravniški intervenciji je njihovo stanje še dalje resno.

GASILSKI STOLP

Okrog 200.000 milijonov dinarjev je stala graditev gasilskega stolpa v New Dorpu (država Island, ZDA). Svečanost prevzema zgradbe so morali v zadnjem trenutku odgoditi. Komisija gasilske policije je ugotovila, da projektant ni predvidel zaslih izhodov v primeru požara.

SRNJAK V MORJU

Neko larec na raki je zelo presenečeno pogledal, ko je križaril po zalivu blizu mesta Frederikskog na Severnem morju in zagledal pred seboj glavo srnjaka. S težavo je izvlekel žival iz vode in jo popolnoma izsrpano položil na palubo. Srnjak je očito med osoko iskal rastline, ki vsebujejo jod in sol, vendar ga je presenetila plima. Ribič je obdržal nekaj časa srnjaka doma, kjer se je leta popolnoma udomačil, nato pa ga je vrnil v revir.

LILIPUTANCI IN PROMETNI PREDPISI

V Londonu so kaznovali nekega toferja takšja zato, ker je s svojim štiriadesetm letnim peljal enajst oseb. Sofer se je izgovarjal, da so to bili liliputanci in da jih ni smatral kot sodrane osebe.

REDKA SPORTNA TROFEJA

Na ustju reke Vuke v Donavo je rivoval Vojin Sremac soma, težkega preko 50 kg. Sremac je sicer znan in zaslužen član športno-ribiškega društva »Donava« v Vukovaru. Tudi dolej je imel lepe rezultate v ribolovu, na lokalnih in medmestnih tekmovanjih pa je dobil več prvih nagrad.

Omenjenega soma je ujel z »blin-kerjama«, t. j. posebno vabo. Precej dolgo je potreboval, da je utrudil tako veliko ribo, dolgo okrog 2 m in jo izvlekel na obalo. Soma je prodal za ribarščini, izkupiček pa je predal društvu.

ZAROČENKA REGRUT

Hertjes Joidesen iz mesteca Siderbrunup, jugovzhodno od Flensburga, je dobila na dan zaroke mnogo čestitk, a tudi strogi ukaz Bundeswehra, naj se takoj pripravi v vojsko! V tem okolišču Schleswiga je danska manjšina in dekletovo dansko ime je privedlo nemške oblasti do napačenega zaključka, da je možič. Zaročenka je Bundeswehru odgovorila: Ni mi mogoče, da bi se odzvala vašemu pozivu, naj vstopim v vojsko, ker se temu protivim, moj bodoči mož.

PASTIR — LOVEC IN KROTILEC KAC

V vasi Osmakovo pri Pirotu živi 75-letni pastir Živojin Djordjević, odini človek v pirotskem okolišču, ki še danes s »golimi rokami« lovi kače. Izkusni pastir dobro pozna kače in kakaj katero ujame, že jo ukroti, nakaj pa z njo počne, kar hoče. Pogosto se zbere okrog Živojina množica ljudi in opazuje njegove »produkcije«.

Coprav izvaja svoje »produkcije« pogosto tudi z zelo nevarnimi strupenimi kačami, se ni pripetilo še niti enkrat, da bi ga katera picila.

MESTO BODOČNOSTI

Veliko zanimanje prostovoljnih graditeljev za projekt moskovskih študentov arhitekture

Skupina študentov-diplomantov z moskovskega Inštituta za arhitekturo je izdelala projekt mesta bodočnosti. To neobičajno mesto bodo zgradili v Sibiriji, na Culimi, in odlikovalo se bo po popolnem sistemu urbanistične rešitve družbene potrebe, velikih parkih in po vsem tem, kar sodobna tehnika lahko stori za naselje. Ta projekt je naletel na odobravanje znanih arhitektov in organizacij v Sovjetski zvezi.

Uredništvo »Komsomolske pravde« je prejelo med številnimi drugimi tudi pismo skupine inženirjev in tehnikov, med katerimi je tudi neki farmacevt, ki predlaga, da naj bi mesto zgradili v šestdesetih letih komsomolci. Prijavili so se tudi trije vojaki, s prošnjo, naj jih vnesejo v seznam prostovoljcev, ker ne vedo, če bodo demobilizirani pred začetkom del. Dalje prosi skupina mladincev in mladink iz Minska, naj jo uvrstijo med bodoče prebivalce mesta, vendar ne tako, da bi prišli že v zgrajeno mesto, temveč tako, da ga bodo gradili z lastnimi rokami.

Zakonski par Orlovih prosi, naj ga sprejmejo med nove prebivalce mesta s tem, da bi se odselil v Sibirijo, ko bodo zasadili v zemljo prvi kramp. Pravita, da sta komsomolca in turista in da se ne bojita težav. Imata sedemmesečno licenco, a se ne nameravata ločiti od nje, čeprav bi jolahko pustila v Moskvi, ker je obitelj obitelj.

KONEC IZPADANJA LAS?

Novo domače zdravilo proti plešavosti

Pirotski lekarnar Cedomir Mitić uživa danes polno zadovoljenje za dolgoletno delo na preparatu, ki preprečuje izpadanje las, odklanja srab in kopičenje prhljaja.

Ali je preparat »Alin«, kot o ga imenovali, naposled pravo zdravilo proti plešavosti? V razgovoru o njegovi kvaliteti se lekarnar Mitić omejuje na stotine pisemnih izjav, ki so mu jih poslali naši državljani, ko je bil »Alin« še v poskusnem obdobju. Med drugim je dobil tudi pismo beograjskega zdravnika Aleksandra Kotlušića: o tem zdravilu se je pohvalno izrazilo tudi nekaj znanih članov Združenja kemične industrije Jugoslavije, medtem ko je naš znani farmakolog dr. Jovan Tučakov prepričan, da bo novi preparat uspešno pomagal tistim, ki trpijo spričo izpadanja las. Naposled je Republiški sanitarni inšpektorat pred mesec dnevi odobril proizvod-

Mesto, ki so ga že zaznamovali na zemljevidu Sibirije, dobiva nove prebivalce. Za zdaj se še ne poznajo, ker so

raztreseni po vseh naseljih Sovjetske zveze, vendar bodo nekega dne sosedje, sodelavci in sosesčani.

ZA OTROKE NE VELJA

Za te berlinske otroke ne velja razdelitev njihovega mesta na vzhodni in zapadni del, razdelitev, ki je v mnogočem vzrok napetosti v svetovni politiki. Otroci se brezskrbno igrajo in prehajajo iz enega sektorja Berlina v drugega.

Na naši sliki vidimo fantiča iz Zahodnega Berlina, kako seznanja svojega tovariša iz vzhodnega sektorja v tajnosti rokovanja s »hula-hope« obročem. Kar velja in razdvaja odrasle, za otroke ne velja!

STRELA UBILA STARČKA

Ko je stal v bližini telefonskega droga v bližini svoje črede, je ubila strela šestdesetletnega pastirja Haka Sučkovića, kmeta iz vasi Maludabratva v rožajski občini.

OTOČJE, ZBRISANO Z ZEMLJEVIDA

135 let stari privilegiji kraljice Viktorije skrbijo avstralsko vlado

Avstralska vlada ima velike skrbi s Kokosovimi otoki v Indijskem oceanu, ki so znani pod nazivom Kilingovi otoki. To drugo ime se zlasti uporablja v primerih, kadar je treba ta arhipelag razlikovati od istoimenskih otokov v Tihem oceanu, ki pripadajo srednjemeriški republiki Kostariči.

Kokosovi otoki v Indijskem oceanu so bili pred časom pod upravo Avstralije. Sedanjostojijo se iz 24 malih koralnih otokov, ki so spričo svojega položaja izrednega strateškega pomena. Preko njih je s kablovsko mrežo Avstralija povezana z Južno Afriko, Indijo, Indonezijo in Kitajsko. Tudi nekatere važne letalske proge vodijo preko teh otokov.

Vest, da je med okrog 1000 prebivalci Kokosovih otokov samo 40 pristalo na to, da sprejme avstralsko državljanstvo, je zelo vznemirila vlado v Canberrni. Ne gre samo za bazo, temveč tudi za dragoceno zvezo z drugimi kontinenti. Brž je odšla na pot posebna komisija, ki je ugotovila, da prebivalstvo ne želi avstralske oblasti, kor se »boji« davka in drugih obveznosti.

PREVARJENI JAPONCI

Že v prvi svetovni vojni so Angličji ugotovili, da predstavljajo Kokosovi otoki važno bazo. V njihovi bližini je bila 9. no-

vembra 1914 nemška križarka »Emden«. Ker se je bližala nova svetovna vojna in hkrati tudi neizbežni spopad z Japonsko, je bilo treba na nek način ta arhipelag zaščititi. Na njem je bil samo majhen odred pešadije, kar pa ni bilo dovolj.

Prevladal je sklep, da se bodo Kokosovi otoki potopili v Indijskem oceanu, vendar samo na papirju! Enostavno so izginili z britanskih zemljevidov! Bilo je najstrožje prepovedano, da bi jih omenjali v tisku, v radijskih oddajah, a tudi v zasebnem razgovoru. Istočasno so v Avstraliji natisnili deset tisoč zemljevidov, na katerih o Kokosovih otokih ni bilo niti sledu. Te zemljevide so poslali vsem britanskim bazam na Daljnem vzhodu. Pnstojnji so poskrbeli, da je prišlo nekaj teh zemljevidov v roke tudi Japoncem.

Po napadu na Pearl Harbour se je začela vojna na Daljnem vzhodu. Japonci so osvojili Filipine, Singapur in Indonezijo. Njihove pomorske enote so krenile z Jave na zapad in zavzele Božične otoke, oddaljene samo 500 milj od Kokosovih otokov. Japonske vojne ladje so plule neke noči povsem blizu otokov in jih spričo dobre zatajnitve niso opazile. Po vojni so Avstralcji zvedeli, da so japonske pomorske enote odstranile stare zemljevide in se posluževale pri križarjenju po Indijskem oceanu novih zemljevidov.

ZAKUP NA 999 LET

Škotskemu kapitanu Johnu Kleinu-Rosen so zelo ugajali Kokosovi otoki, ko je plul mimo njih leta 1825. Od angleške kraljice Viktorije jih je vzel v zakup na 999 let. Romantično razpoložen je pripeljal na svoji jadrnici kamenje celo iz svoje domovine Švedske. Iz tega kamenja si je zgradil hišo. Samo majhna skupina njegovih rojakov je pristala, da se bo naselila na teh, dotlej pustih otokih. Ker je za plantaze in ribištvo primanjkovalo delovne sile, je kapitan priselil v svoje »kraljevstvo« nekaj sto Indonezijcev in Malajcev. Na svojem potovanju okrog sveta je našel Darwin tukaj na prebivalstvo, ki je živelo tiho in idilično življenje. Denar za prodano kopro je bil dovolj za zadovoljitev vseh potreb.

Prebivalci Kokosovih otokov ne želijo nobenih sprememb v svojem statusu. Službeno priznavajo samo vlado svojega »kralja« Johna, čigar prednik je vzel v zakup te otoke na 999 let. Avstralska vlada pa ne namerava čakati še 864 let, dokler ne bo potekel rok zakupnine in privilegij, ki jih je dala pred 135 leti kraljica Viktorija. Komisija je vladi namreč predložila, naj med prebivalstvom poveča propagando za vpis v avstralsko državljanstvo.